Dosarul nr. 3-4052/2024

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

11 februarie 2025 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)
În componența:
Președintele ședinței, judecătorul **Gandrabur Marcel**
Grefier **Svistal Lorena**

examinând în ședință de judecată publică, cauza de contencios administrativ intentată de Chește Sergiu împotriva Comisiei de Licențiere a Activității Notariale, terți Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Camera Notarială din Republica Moldova, Macar Lucia, Drăgan Ludmila și Marinescu Galina cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanţilor la proces.

La data de 05 septembrie 2024, Cheşcu Sergiu a înaintat o acțiune de contencios administrativ împotriva Comisiei de Licenţiere a Activității Notariale *(în continuare Comisia de Licențiere)* cu următoarele pretenții:

- Anularea integrală a hotărârii Comisiei de Licențiere a Activității Notariale nr. 1 din 8 august 2024, ca fiind neîntemeiată, nemotivată și ilegală, cu încălcarea principiilor și normelor legale imperative stabilite de legislator privind emiterea unui act administrativ individual.
- Obligarea Comisiei de Licențiere a Activității Notariale să emită o hotărâre separată/suplimentară privind aprobarea rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar în privința lui Chește Sergiu cu nota finală ”*****” și calificativul ”Admis”.

În motivarea acțiunii s-a menționat că, în temeiul ordinului Ministerului Justiției nr. 335 din 17 iulie 2012, Chește Sergiu a efectuat stagiul în biroul notarial, având la bază contractul de efectuare a stagiului nr. 7 din 17 iulie 2012 și contractul individual de muncă nr. 03 din 30 septembrie 2011. Conform anunțului privind organizarea examenului de calificare în profesia de notar din 03 mai 2024, la 14 mai 2024, Chește Sergiu a înaintat cerere privind acceptarea participării lui la examenul de calificare în profesia de notar ce s-a desfășurat cu începere din 05 iunie 2024. Prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 30 mai 2024, Chește Sergiu a fost admis la examenul de calificare în profesia de notar sub nr. 17. Prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 2 din 30 mai 2024 s-a hotărât: ca etapa I - proba scrisă a examenului de calificare

în profesia de notar să fie stabilită la 05 iunie 2024. Prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 11 iunie 2024 s-a hotărât: se admit pentru susținerea probei verbale - etapa II a examenului de calificare în profesia de notar, inclusiv a lui Chește Sergiu, sub nr. 3, căruia la proba scrisă i s-a acordat nota ”10”. Conform hotărârii Comisiei de Licențiere nr. 1 din 25 iunie 2024 s-a hotărât: Etapa II - proba verbală a examenului de calificare în profesia de notar fiind stabilită pentru 01 iulie 2024. Prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 01 iulie 2024 s-a hotărât: se constată promovarea probei verbale a examenului de calificare în profesia de notar la data de 01 iulie 2024, inclusiv a lui Chește Sergiu, sub numărul 3, căruia la proba verbală i s-a acordat nota ”*****”.

Nefiind de acord cu notele obținute la proba scrisă, cât și la proba verbală, la 04 iulie 2024, conform prevederilor legale stabilite în Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin ordinul Ministrului Justiției nr. 631/2017 (pct. 72), Chește Sergiu înaintează contestație către Comisia de Contestație. Prin ordinul Ministerului Justiției nr. 201 din 11 iulie 2024, s-a constituit Comisia de Contestație. Prin decizia Comisiei de Contestație nr. 2 din 17 iulie 2024 a rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar privind soluționarea contestației asupra rezultatului probei scrise și verbale din cadrul examenului de calificare în profesia de notar a candidatului Chește Sergiu s-a decis: se admite contestația dlui Chește Sergiu, în partea contestării rezultatelor probei scrise și probei verbale a examenului de calificare în profesia de notar, care s-a desfășurat la data de 05 iunie 2024 (proba scrisă) și la data de 01 iulie 2024 (proba verbală); se majorează nota candidatului Chește Sergiu la proba scrisă a examenului de calificare în profesia de notar și se notează cu ”*****”; se majorează nota candidatului Chește Sergiu la proba verbală a examenului de calificare în profesia de notar și se notează cu ”*****” (transmisă prin poșta electronică lui Chește Sergiu la 26 iulie 2024). Conform hotărârii Comisiei de Contestație nr. 1 din 17 iulie 2024 s-a hotărât: se aprobă rezultatele examinării contestațiilor asupra etapei I a examenului de calificare în profesia de notar, prin care notele la proba scrisă au fost majorate lui Chește Sergiu - nota ”***** ”; se aprobă rezultatele examinării contestațiilor asupra etapei 2 a examenului de calificare în profesia de notar, prin care notele la proba verbală au fost majorate lui Chește Sergiu - nota ”*****”.

Cu referire la hotărârea Comisiei de Contestație nr. 1 din 17 iulie 2024, în partea admiterii spre examinare și reevaluarea probei scrise și a notelor la proba scrisă, membrul Comisiei de Contestație, Cîrlan Vladislav și-a expus o opinie separată. La 08 august 2024 Comisia de Licențiere adoptă hotărârea nr. 1 privind anularea parțială a rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar desfășurată în perioada 05 iunie -16 iulie 2024 (cu referire la candidații Chește Sergiu, Drăgan Ludmila, Macar Lucia și Marinescu Galina) prin care hotărăște: se constată existența temeiurilor pentru anularea rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar desfășurat în perioada 05 iunie - 16 iulie 2024 în privința candidaților Chește Sergiu, Macar Lucia, Drăgan Ludmila și Marinescu Galina. Se anulează rezultatele examenului de calificare în profesia de notar desfășurat în perioada 05 iunie -16 iulie 2024, în privința candidaților Chește Sergiu, Macar Lucia, Drăgan Ludmila și Marinescu Galina. Prezenta

hotărâre poate fi contestată în ordinea contenciosului administrativ. Tot la 08 august 2024 Comisia de Licențiere adoptă hotărârea nr. 2 privind aprobarea rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar, prin care hotărăște: se aprobă rezultatele examenului de calificare în profesia de notar a lui Barancean Gabriela, Budeci Nelea, Guzun Vera, Panaite Galina, Railean-Țurcan Victoria, Timciuc Ludmila și Ursachi Tamara. La 20 august 2024, sub nr. 131, Chește Sergiu înaintează în adresa Comisiei de Licențiere o cerere prealabilă (cu privire la care, la data întocmirii prezentei cereri, nu a primit răspuns). Prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 11 iunie 2024 (act administrativ) lui Chește Sergiu, la proba scrisă i-a fost aprobată nota ”10”. Prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 01 iulie 2024 (act administrativ) lui Chește Sergiu, la proba verbală i-a fost aprobată nota ”*****”. Prin hotărârea Comisiei de Contestație nr. 1 din 17 iulie 2024, adoptate în baza deciziei Comisiei de Contestație nr. 2 din 17 iulie 2024 a rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar privind soluționarea contestației asupra rezultatului probei scrise și verbale din cadrul examenului de calificare în profesia de notar a candidatului Chește Sergiu (acte administrative), nota la proba scrisă a fost majorată la ”*****”, iar nota la proba verbală a fost majorată la ”*****”. Prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 08 august 2024 (act administrativ) se anulează rezultatele examenului de calificare în profesia de notar desfășurat în perioada 5 iunie - 16 iulie 2024, în privința lui Chește Sergiu. Prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 2 din 08 august 2024 (act administrativ) se aprobă rezultatele examenului de calificare în profesia de notar a 7 persoane, fără a ține cont de hotărârea Comisiei de Contestație nr. 1 din 17 iulie 2024 și de decizia Comisiei de Contestație nr. 2 din 17 iulie 2024 a rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar, prin care nota lui Chește Sergiu la proba scrisă au fost majorată la ”*****” și nota lui Chește Sergiu la proba verbală a fost majorată la ”*****” care, în final, Chește Sergiu urmând să obțină ”nota finală” – ”*****” ((10 + *****) : 2 = *****; (7,33 + *****) : 2 = *****; ***** + ***** = *****)), și să primească calificativul ”Admis”, cu includerea lui Chește Sergiu în Lista persoanelor menționate în hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 2 din 08 august 2024, cu nota finală ”*****”.

Activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea (art. 5 din Codul administrativ). Actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public (art. 10 alin. (1) din Codul administrativ). Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă (art. 17 din Codul administrativ). Interesul public vizează ordinea de drept, democrația, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor, precum și obligațiile acestora, satisfacerea necesităților sociale, realizarea competențelor autorităților publice, funcționarea lor legală și în bune condiții (art. 18 din Codul administrativ). Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în

contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii contencios administrativ, conform prezentului cod (art. 20 din Codul administrativ). Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. (art. 189 din Codul administrativ). Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171 (art. 195 din Codul administrativ). Acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică care a desfășurat activitatea administrativă contestată, dacă legea nu prevede altfel. (art. 196 din Codul administrativ). O acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare): b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare). (art. 206 din Codul administrativ). Acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: b) data comunicării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă (art. 209 alin. (1), lit. b) din Codul administrativ). Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare (art. 5 din Codul de procedură civilă). Principiile comune ale procedurii administrative sunt cel al: legalității (art. 21 din Codul administrativ); cercetării din oficiu (art. 22 din Codul administrativ); egalității de tratament (art. 23 din Codul administrativ); bunei-credințe (art. 24 din Codul administrativ); imparțialității (art. 25 din Codul administrativ), supremația dreptului (art. 36 din Codul administrativ). Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin ordinul Ministrului Justiției nr. 631 din 7 august 2017 prevede: Prezentul regulament se aplică: a) persoanelor care au finalizat stagiul profesional și doresc să fie admise în profesia de notar; b) persoanelor care au promovat examenul de calificare în profesia de notar, însă nu au promovat concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar (în continuare - candidați) (pct. 3); Examenul constă din două etape: 1) etapa I - proba scrisă; 2) etapa II-proba verbală (pct. 4); Nota la proba scrisă și nota la proba verbală reprezintă media aritmetică a punctajelor totale acordate de către fiecare membru al Comisiei de Licențiere și se înscrie în centralizatorul comun al notării probei scrise/probei verbale, prevăzut în anexa nr. 4, care se semnează de membrii Comisiei de Licențiere. Nota se calculează la nivelul sutimilor (pct. 55); Nota finală minimă de promovare a examenului este 20,00, cu condiția ca nota obținută la fiecare subiect a examenului nu este mai mică de 3,00, iar nota la proba scrisă nu este mai mică de 10,00. în cazul în care candidatul obține la un subiect dintr-o probă a examenului o notă mai mică de 3,00 sau la proba scrisă o notă mai mică de 10,00, în privința acestuia Comisia de Licențiere adoptă o decizie de nepromovare a examenului după finalizarea evaluării răspunsurilor la proba respectivă și întocmirea centralizatorului comun al notării probei

respective, potrivit prevederilor pct. 55 (pct. 59); Hotărârea Comisiei de Licențiere privind rezultatele examenului se publică pe pagina web a Ministerului Justiției, iar la decizia Camerei Notariale și pe pagina web a acesteia, în termen de 3 zile lucrătoare de la data adoptării, și conține: numele, prenumele, nota finală la examen a candidaților, care au obținut calificativul ”admis” (pct. 60); Candidatul poate contesta notele obținute la probele scrisă și verbală, precum și aspectele privind procedura de organizare și desfășurare a examenului (pct. 67); Contestația se examinează de Comisia de Contestație în termen de 7 zile lucrătoare din data constituirii sale potrivit prevederilor pct. 69/2 (pct. 68); Comisia de Contestație este un organ ad-hoc format din 5 membri, dintre care cel puțin trei membri sunt notari. Aceștia sunt desemnați prin ordinul ministrului justiției în baza unei liste aprobate anual de către ministrul justiției, compusă din 20 persoane, dintre care: 10 notari desemnați de către Camera Notarială și 10 persoane desemnate de către ministrul justiției (pct. 69); Comisia de Contestație analizează contestațiile depuse și reexaminează lucrările la proba scrisă și răspunsurile la proba verbală, conform acelorași reguli privind procedura de evaluare a rezultatelor examenului (pct. 72); La reevaluarea lucrărilor la proba scrisă și răspunsurilor la proba verbală, Comisia de Contestație nu poate micșora nota inițial obținută de candidat. Orice modificare a notei urmează a fi justificată și expusă în decizia motivată a Comisiei de Contestație (pct. 73); Nota la proba scrisă și, după caz, nota la proba verbală, după soluționarea contestației reprezintă media aritmetică a notelor acordate de către fiecare membru al Comisiei de Contestație. Prevederile Capitolului IV se aplică în mod corespunzător (pct. 74); Comisia de Contestație adoptă hotărârea cu privire la rezultatele examinării contestațiilor, care conține nominalul candidaților a căror note la proba scrisă sau la proba verbală au fost majorate. Hotărârea Comisiei de Contestație cu privire la rezultatele examinării contestațiilor se semnează de membri și se publică pe pagina web a Ministerului Justiției, iar la decizia Camerei Notariale și pe pagina web a acesteia în cel mult 3 zile lucrătoare de la adoptare (pct. 76); Nota finală la proba scrisă sau la proba verbală a candidaților incluși în hotărârea de contestații prevăzută la pct. 76 este egală cu media aritmetică dintre nota respectivă acordată de Comisia de Licențiere și nota acordată de Comisia de Contestație. În acest caz, de către Comisia de Licențiere se întocmește un nou centralizator comun al notării probei respective, prevăzut la pct. 55, unde la candidații corespunzători se includ notele finale ale probei, calculate în conformitate cu prevederile prezentului punct (pct. 76/1); Notele acordate de Comisia de Licențiere și de Comisia de Contestație nu pot fi contestate în instanța de judecată și nu pot face obiectul examinării de către instanța de judecată (pct. 78); În cazul pronunțării unei hotărâri judecătorești definitive prin care se admite acțiunea în contencios administrativ formulată în conformitate cu prevederile pct. 78, candidatul care a formulat acțiunea respectivă: ... 2) se consideră că a promovat examenul de calificare în profesia de notar cu o notă finală egală cu „20,00”, fiind echivalentul notei finale minime de promovare a examenului de calificare în profesia de notar, în cazul în care prin decizia de nepromovare a Comisiei de Licențiere, acesta a fost eliminat după a doua etapă a examenului (pct. 78/1 sub. pct. 2); în situația prevăzută la pct. 78/1 sub. pct. 2), candidatul îndreptățit prezintă o copie legalizată a hotărârii judecătorești definitive în adresa Comisiei de Licențiere, care va emite în termen de 5 zile lucrătoare de la

prezentarea acesteia, o hotărâre separată privind rezultatele examenului pentru candidatul respectiv (pct. 78/2); Hotărârea Comisiei de Licențiere pentru aprobarea rezultatelor examenului conține lista cu rezultatele finale ale examenului, în care se menționează, pentru fiecare candidat admis la examen, media obținută la probele scrisă și verbală, inclusiv după soluționarea contestațiilor (pct. 80).

Prin act administrativ, se înțelege actul unilateral cu caracter individual sau normativ, emis de o autoritate publică, în regim de putere publică, în vederea organizării executării legii sau a executării în concret a legii, care dă naștere, modifică sau stinge raporturi juridice. Actele administrative individuale se adresează unor persoane fizice sau juridice determinate. Prin serviciu public, se înțelege activitatea organizată sau, după caz, autorizată de o autoritate publică, în scopul satisfacerii unui interes legitim public. Prin exces de putere, se înțelege exercitarea dreptului de apreciere al autorităților publice prin încălcarea limitelor competenței prevăzute de lege sau prin încălcarea drepturilor și libertăților cetățenilor. Prin drept vătămat, se înțelege orice drept prevăzut de Constituție, de lege sau de alt act normativ, căruia i se aduce o atingere printr-un act administrativ. Autoritatea publică emitentă a unui act administrativ unilateral nelegal poate să solicite instanței anularea acestuia, în situația în care actul nu mai poate fi revocat întrucât a intrat în circuitul civil și a produs efecte juridice. în cazul admiterii acțiunii, instanța se pronunță, dacă a fost sesizată prin cererea de chemare în judecată, și asupra validității actelor juridice încheiate în baza actului administrativ nelegal, precum și asupra efectelor juridice produse de acestea. Principala caracteristica definitorie a manifestării de voința din actele administrative este unilateralitatea acesteia. Caracterul unilateral reprezintă acea calitate a actului juridic conform căreia el este emis fără participarea sau consimțământul subiectelor de drept cărora le este destinat sau cu privire la care generează drepturi sau obligații. Caracterul unilateral al actului determina, cu unele excepții, si caracterul revocabil al deciziilor administrative. Caracterul legal al actelor administrative rezulta din obligativitatea emiterii lor pe baza si in conformitate cu legile in vigoare. Fiind emise in mod unilateral, de regula de către un organ al administrației de stat, deci provenind de la o autoritate si fiind emise cu respectarea legii aceste acte se bucura de prezumția de legalitate. Obligativitatea emiterii deciziei pe baza și în conformitate cu legea în vigoare si cu alte acte normative subordonate legii este un rezultat al subordonării actelor administrative, care au o forța juridica inferioara comparativ cu actele juridice ce dispun de o forța superioara, de exemplu legea. Analizând aceasta caracteristică a actelor administrative se pot formula unele reguli: actele administrative nu pot modifica, suspenda sau lipsi de eficacitate legea ori un alt act cu o forța juridica superioara; legea sau un alt act juridic superior poate modifica, anula sau suspenda un act administrativ. Actele administrative se impun si organelor administrative ierarhic superioare organului emitent. Astfel, organul superior are dreptul de anulare a actului individual putând emite actul sau putând obliga organul ierarhic inferior la emiterea lui. Actele administrative au o anumită forță juridică, care reprezintă puterea cu care ele produc efecte juridice comparativ cu alte acte, deși toate actele sunt obligatorii în executare. Aceasta forță juridică superioară există în măsura în care un act juridic nu poate fi desființat de un altul care are o forță juridică inferioară. Forța diferită a actelor

juridice este determinată de mai mulți factori, cum ar fi, spre exemplu: poziția organului emitent în cadrul sistemului ierarhic administrativ face ca actele organelor ierarhic superioare să aibă o forță juridică superioară comparativ cu actele organelor ierarhic inferioare. Inter alia, hotărârea Comisiei de Licențiere este un act administrativ obligatoriu și nu discreționar reieșind din următoarele considerente: Dreptul discreționar al autorității publice conform art. 16 alin. (1) din Codul administrativ, reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Dreptul discreționar sau discreția autorității publice se referă la întrebarea dacă o autoritate publică ”trebuie” sau ”poate” lua o anumită decizie dacă solicitantul îndeplinește toate cerințele/condițiile prevăzute de norma materială. Dreptul discreționar sau discreția autorității publice există doar atunci când solicitantul actului administrativ individual îndeplinește cerințele/condițiile prevăzute de norma de drept material, iar autoritatea publică ”poate” lua o anumită soluție din mai multe soluții posibile oferite de norma de drept material, iar soluția aplicabilă este determinată de autoritatea publică.

Astfel, autoritatea publică are discreția (dreptul discreționar) doar în cazul în care are libertate pentru propria decizie, chiar și atunci când sunt îndeplinite cerințele/condițiile prevăzute de norma materială. În ceea ce privește aprobarea rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar, reieșind din prevederile Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei de Licențiere a Activității Notariale și procedura de selectare a membrilor Comisiei de Licențiere a Activității Notariale, actul administrativ de aprobare a rezultatului examenului de calificare în profesia de notar este un act administrativ obligatoriu și nu unul discreționar, deoarece Comisia de Licențiere este obligată să emită hotărârea de aprobare a rezultatelor examenului, or în caz contrar această hotărâre este adoptată de Ministrul Justiției. Comisia de licențiere nu are competența de a respinge sau eluda hotărârea Comisiei de Contestație. Hotărârea privind aprobarea rezultatelor examenului de promovare în profesia de notar cu respectarea hotărârii Comisiei de Contestație este un act administrativ obligatoriu, deoarece discreția autorității publice în acest caz este redusă la zero.

Rațiunea constituirii comisiilor pre citate cu funcții administrative a fost și este, în toate statele, necesitatea specializării personalului acestora, datorită particularităților domeniilor în care au fost recunoscute, care au solicitat o competență sporită din partea celor abilitați să realizeze actul de justiție administrativă. S-a considerat că este în beneficiul ambelor părți înființarea unor organe cu atribuții stricte în domeniul litigiilor administrative, pe de-o parte pentru cei administrați care au posibilitatea de a obține o soluție într-un termen mult mai scurt și fără costuri, emisă de persoane care se bucură de recunoaștere profesională, și, pe de altă parte, pentru administrație, care are ocazia de a repara prin intermediul propriilor organe, neregulile săvârșite cu ocazia emiterii/adoptării actelor administrative. Regulamentul cu privire la aprobarea privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 631 din 7 august 2017, stabilește că această activitate se realizează prin aceste două organe (Comisia de Licențiere și Comisia de Contestație). Regulamentul cu privire la aprobarea privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin

ordinul Ministrului Justiției nr. 631 din 7 august 2017, este unicul act normativ care stabilește pentru aceste două organe limitări și echilibru.

Raportând prevederile legale sus-menționate la circumstanțele prezentei spețe, concluzionează că, Comisia de Licențiere reprezintă activitatea organizată, autorizată de o autoritate publică, în scopul satisfacerii unui interes legitim public; hotărârea nr. 1 din 08 august 2024 și hotărârea nr. 2 din 08 august 2024, emise de Comisia de Licențiere, sunt acte administrative; la emiterea hotărârii nr. 1 din 08 august 2024, Comisia de Licențiere a încălcat principiile legalității și individualității și nu a respectat regula conform căreia actele administrative ale organului administrativ ierarhic superior - Comisia de Contestație, sunt obligatorii/definitive pentru organul emitent ierarhic inferior și aceste acte administrative ale Comisiei de Contestație se iau în considerație la emiterea actelor administrative ulterior adoptate de către Comisia de Licențiere, la emiterea hotărârii Comisiei de Licențiere nr. 2 din 08 august 2024 s-au încălcat principiile și normele legale stabilite în Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia și nu a ținut cont nici de decizia nr. 2 a Comisiei de Contestație a rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar privind soluționarea contestației asupra rezultatului probei scrise și verbale din cadrul examenului de calificare în profesia de notar a candidatului Cheșcu Sergiu din 17 iulie 2024, nici de hotărârea nr. 1 din 17 iulie 2024 a Comisiei de Contestație, prin care s-au aprobat rezultatele examinării contestațiilor asupra etapei I a examenului de calificare în profesia de notar, prin care notele lui Cheșcu Sergiu la proba scrisă a fost majorată la ”*****” și la proba verbală - la ”*****”, care a obținut ”nota finală” - ”*****” și astfel, Cheșcu Sergiu urma să fie inclus în Lista persoanelor, menționate în hotărârea nr. 2 din 08 august 2024 a Comisiei de Licențiere, cu nota finală ”*****”, iar Comisia de Licențiere a neglijat, în mod intenționat, pct. 80 din Regulament, care prevede expres că, hotărârea Comisiei de Licențiere pentru aprobarea rezultatelor examenului conține lista cu rezultatele finale ale examenului, în care se menționează, pentru fiecare candidat admis la examen, media obținută la probele scrisă și verbală, inclusiv după soluționarea contestațiilor.

Din conținutul hotărârii nr. 1 din 08 august 2024, Comisia de Licențiere reiese că se anulează parțial, în privința lui Cheșcu Sergiu: ... rezultatele examenului de calificare în profesia de notar desfășurat în perioada 05 iunie - 16 iulie 2024, dar Comisia nu se pronunță și în privința actelor administrative adoptate de Comisie: hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 11 iunie 2024, prin care s-a hotărât a adopta rezultatul notei obținute de Cheșcu Sergiu, la proba scrisă, nota ”10” și hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 01 iulie 2024, prin care s-a hotărât a adopta rezultatul notei obținute de Cheșcu Sergiu, la proba verbală, nota ”*****” și care nefiind revocate/anulate: hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 11 iunie 2024 și hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 01 iulie 2024, ele continuă să producă efecte juridice, reieșind din conținutul lor, iar prin includerea într-un singur act administrativ individual a patru persoane, absolut nu este clar - în ce parte motivarea acestui act administrativ se referă, în mod individual, la Cheșcu Sergiu și în ce parte motivarea actului, se referă la alte persoane, menționate tot în acest act administrativ (fiind încălcată însăși esența emiterii unui act administrativ individual),

motiv din care este în imposibilitate de a analiza, în detaliu, actul administrativ individual și de a aduce critici concrete, deoarece pârâtul a încălcat însăși procedura emiterii unui act administrativ individual și astfel, conchide că la emiterea hotărârii nr. 1 din 08 august 2024 Comisia de Licențiere a încălcat cele mai elementare reguli privind emiterea unui act administrativ individual.

Comisia de Licențiere nu dispune de dreptul de analiză și apreciere cu privire la activitatea Comisiei de Contestație, astfel că hotărârea nr. 1 din 08 august 2024 privind anularea parțială a rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar desfășurat în perioada 5 iunie - 16 iulie 2024 (cu referire la candidații Chește Sergiu, Dragan Ludmila, Macar Lucia și Marinescu Galina), în partea privind anularea rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar desfășurat în perioada 5 iunie -16 iulie 2024, în privința lui Chește Sergiu, urmează fi anulată, ca fiind emisă de o autoritate necompetentă și contrară normelor de drept și a actelor normative sus-menționate nu în ultimul rând, independența profesiei de notar față de stat constituie, în toate manifestările sale generale, una dintre caracteristicile societății libere. Interesul publicului de a avea o societate liberă nu cunoaște un domeniu mai sensibil decât independența, imparțialitatea și disponibilitatea notarilor față de cetățeni, prin oferirea de consiliere și de servicii juridice. în fond, este poziția unică a notarului în comunitate. Notarul luptă, prin definiție, pentru legalitate și dreptate. Din această poziție a sa și decurge interesul legitim ca membrii profesiilor juridice să fie bine pregătiți și integri din punct de vedere etic. De aici și necesitatea unei examinări adecvate a celor care doresc să acceadă în profesia de notar de către Comisia de Licențiere, prin intermediul căreia se asigură că noii membri ai profesiei respectă anumite standarde, pentru că standardele educaționale care nu sunt implementate rămân simple aspirații (a se vedea, mutatis mutandis, hotărârea Curții Supreme a Canadei Green v. Law Society of Manitoba [2017] 1 S.C.R., p. 46). Ministerul Justiției trebuie să-și exercite mandatul, prin structurile sale, de o manieră care să consolideze percepția publică potrivit căreia în profesia de notari sunt admise doar persoanele care întrunesc standardele menționate mai sus, în mod nediscriminatoriu. În același timp, dacă există persoane bine-pregătite în materie de drept care doresc să fie notari, iar acestea nu trec examenul prevăzut de lege din cauza unor proceduri defectuoase, poate fi afectată și încrederea generală în profesia de notar. Mai mult, nu este în joc doar interesul public al încrederii în profesia de notar, dar și principiul autonomiei persoanelor care doresc să profeseze în acest domeniu.

Din aceste considerente deduce că acest principiu din interpretarea coroborată a art. 1 alin. (3) din Constituție, care prevede că demnitatea omului reprezintă o valoare supremă în Republica Moldova, cu art. 43 din Constituție, așa după cum a menționat și lordul Denning în Pett v. Greyhound Racing Assn., Ltd., [1968] 2 All E.R. 545 (C.A. Civ. Div.), decizia de a suspenda o persoană sau de a nu-i reînnoi licența de a practica o profesie ”privește reputația sau chiar existența acesteia” (p. 549). Iată de ce un fost Președinte al Curții Supreme a Canadei, judecătorul Dickson, a afirmat în Kane v. Board of Governors of the University of British Columbia, [1980] 1 S.C.R. 1105, că ”este necesar un standard înalt de justiție atunci când este în discuție dreptul unei persoane de a-și continua exercitarea profesiei” (p. 1113). Doar notarii

stagiari pot susține examenul de calificare în fața Comisiei de licențiere, așa cum prevede art. 21 din Legea cu privire la organizarea activității notarilor, și în consecința, dacă un notar stagiar este examinat în mod incorect și, din acest motiv, nu susține examenul de intrare în profesie, reputația sa este afectată în mod inevitabil. Astfel că metodele de examinare nu trebuie să fie unele arbitrare. Potrivit art. 43 și art. 46 din Constituția Republicii Moldova, statul Republica Moldova garantează oricărei persoane dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului, și nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire. În cazul în care cuantumul unui drept la muncă este redus sau anulat, această măsură poate constitui și o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate, care trebuie să fie justificată (a se vedea mutatis mutandis Rassmussen v. Polonia, hotărârea din 28 aprilie 2009, §71). Or, o condiție esențială pentru ca ingerința să fie considerată drept compatibilă cu art. 1 din Protocolul nr. 1 este faptul că aceasta trebuie să fie prevăzută de lege și să servească unui interes public legitim. Totodată, trebuie să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit prin orice măsură de natură a priva o persoană de proprietatea sa (James și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 21 februarie 1986). Echilibrul cerut nu va fi realizat în cazul în care persoanei în cauză îi revine suportarea unei sarcini individuale excesive (Maggio și alții v. Italia, precitat supra, §57). Invocarea Comisiei de Licențiere în pct. 52 din Hotărârea nr. 1 din 08 august 2024: ”Drept rezultat al analizei efectuate, Comisia de Licențiere nu a identificat o măsură mai puțin intruzivă decât aceea de anulare parțială a rezultatelor examenului în privința acelor candidați căror Comisiile de Contestație le-au majorat, fără justificarea și motivarea cerută la pct. 73 din Regulament, nota obținută la o etapă concretă a examenului de calificare în profesia de notar”, o apreciază drept o neglijare gravă a principiilor Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Prin faptul că Comisia de Contestație a recunoscut că notele primite de către Chește Sergiu urmează a fi majorate, circumstanță care i-a creat reala posibilitate de a promova examenul de calificare în profesia de notar și de a primi licența de notar, poate fi egalată cu speranța legitimă de a obține un bun. Curtea Constituțională din Republica Moldova prin hotărârea nr. 15 din 20.06.2013 a apreciat: ”44. În acest context, Curtea Europeană a statuat cu valoare de principiu că noțiunea de “bunuri” din articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului are o semnificație autonomă și nu se limitează numai la proprietatea unor bunuri corporale, astfel încât alte drepturi și interese care constituie active pot fi considerate “drepturi de proprietate”. De asemenea, în sensul Convenției, noțiunea de “bunuri” cuprinde atât bunurile mobile, bunurile imobile, alte drepturi reale, cât și “speranța legitimă ” de a obține un avantaj patrimonial. Totodată, speranța de a i se recunoaște un drept de proprietate ce nu poate fi exercitat efectiv nu poate fi considerat ca un ”bun ”, în sensul articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană, și la fel se întâmplă și în cazul unei creanțe condiționale care se stinge din cauza neîndeplinirii condiției *(a se vedea Prințul Hans-Adam II de Liechtenstein vs. Germania, nr. 42.527/98, §§ 82 și 83, CEDO 2001-VIII)*. Aspectul care urmează a fi analizat, în fiecare cauză, este dacă circumstanțele cauzei, examinate în ansamblu, oferă persoanelor vizate un drept

asupra unui interes material protejat de articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană. În acest context, în hotărârea nr. 15 din 13 septembrie 2011 privind controlul constituționalității articolului 18 alin.(3) din Legea nr. 152-XVI din 8 iunie 2006 privind Institutul National al Justiției, Curtea a reținut că: „46. [...] potrivit jurisprudenței Curții Europene, licența de a desfășura o anumită activitate a fost în mod constant considerată un „bun" în sensul articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în măsura în care oferă persoanelor vizate un drept asupra unui interes material și aceasta indiferent de faptul dacă actul este de natură administrativă *(a se vedea Bimer S.A. v. Moldova, nr. 15084/03 §49, 10 iulie 2007 și Megadat.com SRL v. Moldova, nr.21151/04, §§ 62-63, 8 aprilie 2008).* De asemenea, în hotărârea nr. 17 din 6 decembrie 2012 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Codul audiovizualului al Republicii Moldova nr. 260-XVI din 27 iulie 2006, Curtea a statuat că: „37. [...] interesele asociate exploatării unei licențe constituie interese patrimoniala protejate de articolul 46 din Constituție și articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție." Prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 08 august 2024 a avut loc și o ingerință în dreptul de proprietate a reclamantului care a activat în calitate de notar stagiar în perioada efectuării stagiului și activează în calitate de angajat al unui birou notarial începând cu 30 septembrie 2011.

Prin **referința** depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova s-a solicitat respingerea acțiunii deduse judecății ca neîntemeiate. Conform prevederilor art. 59 alin. (1) din Codul de procedură civilă, parte în proces (reclamant sau pârât) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios. La caz, Comisia de Licențiere nu are personalitate juridică și implicit nu poate avea calitate procesuală de pârât în cadrul acestei cauze. Or, potrivit prevederilor art. 24 alin. (1), alin. (7) și alin. (9) din Legea nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor (în continuare - Legea nr. 69/2016), Comisia de Licențiere se formează prin ordinul ministrului justiției și este compusă din 7 membri: 3 membri aleși de către Adunarea Generală a Notarilor, 4 membri desemnați de către Ministerul Justiției, dintre care un reprezentant din rândul societății civile selectat prin concurs de către Ministerul Justiției. Procedura de selectare prin concurs a membrului Comisiei de Licențiere din rândul societății civile este stabilită în Regulamentul aprobat prin ordinul ministrului justiției, după consultarea Camerei Notariale. Dacă, în termen de 30 de zile de la solicitarea ministrului justiției, Adunarea Generală a Notarilor nu a ales membrii în Comisia de Licențiere, aceștia sunt numiți de ministrul justiției, în rezultatul concursului organizat de către Ministerul Justiției. Secretarul Comisiei de licențiere este numit prin ordinul ministrului justiției din rândul angajaților Ministerului Justiției. Secretariatul Comisiei de Licențiere va fi asigurat de Ministerul Justiției. Corespunzător, Comisia de Licențiere a Activității Notariale este organul constituit conform prevederilor Legii nr. 69/2016 cărui sunt atribuite competențe și atribuții distincte în condițiile acestei legi, dar care nu are personalitate juridică independentă și care nu poate avea calitate procesuală de pârât în cadrul procedurilor de contencios administrativ ale căror obiect de examinare sunt actele administrative emise în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege. Actul administrativ contestat în cadrul acestei cauze a fost emis de Comisia de Licențiere

constituită în temeiul ordinului ministrului justiției nr. 240 din 21 septembrie 2022, modificat prin ordinul ministrului justiției nr. 237 din 25 septembrie 2023.

Având în vedere că în corespundere cu prevederile pct. 5 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei de Licențiere și procedura de selectare a membrilor Comisiei de Licențiere, aprobat prin ordinul ministrului justiției nr. 641/2017 (în continuare - Regulamentul nr. 641/2017), Comisia de Licențiere este constituită pentru un mandat de 2 ani, mandatul acesteia, în componența căreia a fost emisă hotărârea nr. 1/2024, a expirat la data de 20 septembrie 2024, la data acestei referințe Comisia de Licențiere activează în componența aprobată prin ordinul ministrului justiției nr. 279 din 25 septembrie 2024.

Din cuprinsul cererii de chemare în judecată se desprinde că reclamantul consideră că hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1/2024 este un act administrativ individual defavorabil arbitrar, emis cu încălcarea competenței legale și în dauna dreptului discreționar. Mai arată reclamantul că, Comisia de Licențiere nu ar fi fost în drept și nici în măsură să nu ia în considerare dispozițiile Comisiei de Contestație care se regăsesc în hotărârea Comisiei de Contestație nr. 1 din 17 iulie 2024, insistând pe faptul că după modificarea notelor reclamantului în maniera în care au fost modificate (majorate), Comisia de Licențiere ar fi fost obligată să aprobe rezultatul examenului în privința reclamantului și să constate promovarea de către acesta a examenului cu nota "*****" și calificativul "admis".

Ministerul Justiției nu este de acord cu afirmațiile reclamantului și nici cu acuzațiile ultimului făcute asupra activității administrative desfășurată de Comisia de Licențiere în perioada examenului de calificare în profesia de notar în raport cu reclamantul. Contrar afirmațiilor reclamantului, Comisia de Contestație nu este organ ierarhic superior Comisiei de Licențiere, iar hotărârile emise de Comisia de Contestație urmare a examinării contestațiilor formulate de către candidați asupra notelor obținute la fiecare dintre etapele examenului de calificare în profesia de notar nu sunt acte administrative, fiind de fapt operațiuni administrative.

Cu întâietate menționează că, în corespundere cu prevederile art. 21 alin. (3), alin. (6) și alin. (7) din Legea nr. 69/2016, modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia este stabilit de Ministerul Justiției, cu consultarea Camerei Notariale. (...) Rezultatele examenului de calificare în profesia de notar sunt aprobate printr-o hotărâre a Comisiei de Licențiere, care se aduce la cunoștința persoanelor participante la examen în termen de 5 zile lucrătoare de la data susținerii examenului și se publică pe paginile web oficiale ale Camerei Notariale și Ministerului Justiției. Hotărârea Comisiei de Licențiere poate fi contestată în instanța de judecată în condițiile legii. Nu pot fi contestate în instanță notele acordate de către Comisia de Licențiere și de către membrii Comisiei. Corespunzător, procedura desfășurării examenului de calificare în profesia de notar, inclusiv modul și procedura de contestare a rezultatelor examenului respectiv, este cea determinată prin Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin ordinul Ministerului Justiției nr. 631/2017 (în continuare - Regulamentul nr. 631/2017).

Cu raportare la speță constată că, potrivit pct. 4 - pct. 6 din Regulamentul nr. 631/2024, examenul constă din două etape: 1) etapa I - proba scrisă; 2) etapa II - proba verbală. Prima etapă constă din răspunsul la trei subiecte practice din domeniile dreptului civil, procedurii civile, dreptului funciar, dreptului familiei, dreptului internațional privat, a legislației notariale și procedurii notariale. A doua etapă constă din răspunsul la două subiecte teoretice din activitatea notarială. Respectiv, prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 2 din 2 mai 2024 s-a decis desfășurarea probei scrise a examenului de calificare în profesia de notar la data de 5 iunie 2024, iar prin hotărârea nr. 1 din data de 30 mai 2024, Comisia de Licențiere a aprobat lista candidaților care urmează a fi admiși pentru a participa la examenul de calificare în profesia de notar, proba scrisă, care s-a desfășurat la data de 05 iunie 2024, ora 10:00, în incinta Ministerului Justiției. Printre candidații admiși pentru participare la examenul de calificare în profesia de notar se numără și reclamantul Cheșcu Sergiu. Procedura de desfășurare a probei scrise a examenului de calificare în profesia de notar este stabilită în Capitolul IV din Regulamentul nr. 631/2017. Potrivit prevederilor pct. 52 din Regulamentul nr. 631/2017, evaluarea răspunsurilor candidaților la proba scrisă se face după finalizarea probei. Evaluarea răspunsurilor la fiecare subiect al probei scrise se realizează separat cu aplicarea scării de notare de la 1 la 5. Fiecare membru al Comisiei de Licențiere prezent la ședință aplică semnătura pe fiecare pagină a lucrării verificate și trece în borderoul de notare, prevăzut în anexa 2 la Regulamentul nr. 631/2017, nota de evaluare a răspunsului la fiecare subiect, precum și punctajul total acumulat, rezultând din suma notelor de evaluare a răspunsului la fiecare subiect. Prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 11 iunie 2024, a fost aprobată lista candidaților admiși la proba verbală a examenului de calificare în profesia de notar, reclamantul regăsindu-se la pct. 3 din tabelul reflectat în pct. 1 din hotărârea respectivă, fiindu-i atribuită nota 10. Prin hotărârea nr. 1 din 25 iunie 2024, Comisia de Licențiere a stabilit ca etapa a doua a examenului de calificare în profesia de notar (proba verbală) să se desfășoare la data de 1 iulie 2024, în incinta Ministerului Justiției. Procedura de desfășurare a probei verbale a examenului de calificare în profesia de notar este stabilită în Capitolul IV din Regulamentul nr. 631/2017. De asemenea, cu referire la evaluarea răspunsurilor candidaților la proba verbală, rămân a fi incidente prevederile capitolului V (pct. 52-65; din Regulamentul nr. 631/2017. Prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 01 iulie 2024 s-a constatat promovarea de către candidați a etapei a doua a examenului pentru calificarea în profesia de notar (proba verbală), lista cărora este expusă la pct. 1 din această hotărâre, iar reclamantul se regăsește la pct. 3 din tabelul reflectat în pct. 1 al acestei hotărâri cu nota *****. Astfel cum a arătat și reclamantul în cererea de chemare în judecată, la data de 4 iulie 2024, reclamantul a formulat contestație atât împotriva rezultatului obținut la proba scrisă, care s-a desfășurat la data de 5 iunie 2024, cât și împotriva rezultatului obținut la proba verbală a examenului, care s-a desfășurat la data de 1 iulie 2024.

Examinând contestația reclamantului din 04 iulie 2024, Comisia de Contestație, prin hotărârea nr. 1 din 17 iulie 2024, a decis majorarea notei obținută de către reclamant la proba scrisă de la 10 puncte la ***** puncte și majorarea notei obținute de către reclamant la proba verbală de la ***** puncte la ***** puncte. Astfel cum rezultă din prevederile pct. 72 și pct. 73

din Regulamentul nr. 631/2017, Comisia de Contestație analizează contestațiile depuse și reexaminează lucrările la proba scrisă și răspunsurile la proba verbalei, conform aceloraşi reguli privind procedura de evaluare a rezultatelor examenului. La reevaluarea lucrărilor la proba scrisă și răspunsurilor la proba verbală, Comisia de Contestație nu poate micșora nota inițial obținută de candidat. Orice modificare a notei urmează a fi justificată și expusă în decizia motivată a Comisiei de Contestație.

Reieșind din mandatul său legal, Comisia de Licențiere a fost obligată să efectueze o evaluare critică și obiectivă a procedurii administrative aferente desfășurării examenului, inclusiv prin prisma unor eventuale carențe care fi în măsură să afecteze procedura de organizare și desfășurare a examenului, cu posibilitatea, în cazul constatării unor asemenea carențe, de a anula integral sau parțial rezultatele examenului, în funcție de temeiul de anulare concret identificat. În acest context, constatând existența unei carențe serioase la examinarea contestației reclamantului formulată la data de 4 iulie 2024 și anume lipsa motivării în fapt și în drept a majorării notelor reclamantului obținute la proba scrisă și proba verbală, în special având în vedere admiterea spre examinare a contestației formulate asupra rezultatelor probei scrise peste termenul de contestare prevăzut la pct. 66 din Regulamentul nr. 631/2017, Comisia de Licențiere a decis că anularea rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar, la caz a rezultatelor obținute inclusiv de către reclamant la probele scrisă și verbală, este o decizie rațională și oportună, în situația în care a fost constatat că hotărârea Comisiei de Contestație nr. 1 din 17 iulie 2024, a fost emisă cu încălcarea prevederilor pct. 73 din Regulamentul nr. 631/2017.

Or, motivarea este unul din principiile de bază a procedurii administrative înserate în Codul administrativ, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia. De altfel, în pct. 46 din actul contestat, raportând prevederile pct. 73 din Regulamentul nr. 631/2017 la procedura administrativă desfășurată în cadrul desfășurării examenului de calificare în profesia de notar, Comisia de Licențiere a reținut că, obligația de motivare a actelor emise în cadrul acestei proceduri aparține atât Comisiei de Licențiere, cât și Comisiei de Contestație, astfel, omisiunea Comisiei de Contestație, de a motiva și justifica în deciziile proprii emise asupra contestațiilor candidaților Cheșcu Sergiu, Drăgan Ludmila, Marinescu Calina și Macar Lucia prin care au modificat notele acestora la probele scrisă sau verbală, afectează legalitatea eventualei hotărâri de aprobare a tuturor rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar și admiterea în profesia de notar a unor candidați a căror evaluare s-a întemeiat pe o operațiune administrativă afectată de vicii de legalitate.

Ministerul Justiției este de acord cu concluzia Comisiei de Licențiere potrivit căreia, obligația de motivare și justificare a majorării notelor la probele verbală și scrisă arătată expres la pct. 73 din Regulamentul nr. 631/2017, nu este o formalitate pentru Comisia de Contestație, nerespectarea căreia nu ar atrage careva efecte juridice semnificative, atâta timp cât potrivit prevederilor pct. 76^1 din Regulamentul nr. 631/2017, Comisia de Licențiere este chemată să determine nota finală la proba scrisă sau la proba verbală, ținând cont de aprecierea Comisiei de Contestație făcută urmare a examinării contestațiilor, pentru simplul fapt că nota la proba verbală

sau proba scrisă, după examinarea contestațiilor, reprezintă media aritmetică între notele date de Comisia de Licențiere și Comisia de Contestație.

Prin urmare, activitatea desfășurată de Comisia de Contestație produce efecte nemijlocite asupra procedurii de organizare și desfășurare a examenului pentru calificarea în profesia de notar, afectând într-o măsură semnificativă rezultatele finale ale acestuia, motiv pentru care, așa cum s-a remarcat și anterior, aceasta urmează a se realiza cu stricta respectare a prevederilor Regulamentului nr. 631/2017, dar și ale Codului administrativ. În situația în care, potrivit pct. 49 din hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1/2024, nu s-a identificat vreo argumentare efectivă a deciziei Comisiei de Contestație privind majorarea notei reclamantului obținută la proba scrisă de la 10 puncte la ***** și majorarea notei obținută de către reclamant la proba verbală de la ***** puncte la ***** puncte, fiind constatat că prin hotărârile Comisiilor de Contestație menționate s-au creat premisele pentru ca unii dintre candidații care au depus contestări să fie admiși în etapa următoare a examenului, urmare a majorării nejustificate și nemotivate a notelor de către Comisia de Contestație, sau, în situațiile în care aceștia au acces în etapa a doua a examenului în baza hotărârii Comisiei de Licențiere, să obțină majorarea notelor la etapa respectivă a examenului (în ambele situații această majorare reflectându-se asupra rezultatelor finale ale examenului), Comisia de Licențiere a ajuns la concluzia că, Comisia de Contestație și-a exercitat atribuțiile într-o manieră arbitrară, care generează dubii serioase cu referire la corectitudinea și legalitatea hotărârilor adoptate, fiind astfel admisă încălcarea prevederilor pct. 76^1 din Regulamentul nr. 631/2017 și prevederilor art. 16 alin. (2) din Codul administrativ care interzice autorităților publice desfășurarea unei activități administrative arbitrare. Situația creată la caz prin hotărârea nr. 1 din 17 iulie 2024 emisă de Comisia de Contestație în cadrul procedurii administrative desfășurată de Comisia de Licențiere, nu putea fi soluționată decât prin anularea rezultatelor obținute inclusiv de către reclamant, asigurându-se astfel respectarea principiului proporționalității, dar și a principiului legalității în activitatea administrativă desfășurată. Or, tolerarea și acceptarea de către Comisia de Licențiere a unui rezultat arbitrar al operațiunii administrative desfășurată de Comisia de Contestație, care viciază legalitatea întregii proceduri, este inadmisibilă și pe cale de consecință, soluția adoptată prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1/2024 - anularea rezultatelor examenului în privința reclamantului, a fost o soluție corectă și legală.

Nu poate accepta argumentele reclamantului potrivit cărora Comisia de Licențiere nu a respectat regula conform căreia actele administrative ale organului administrativ ierarhic superior - Comisia de Contestație, sunt obligatorii/definitive pentru organul emitent ierarhic inferior și aceste acte ale Comisiei de Contestație se iau în considerare la emiterea actelor administrative adoptate ulterior de către Comisia de Licențiere. Astfel cum s-a menționat anterior, Comisia de Contestație nu este organ ierarhic superior Comisiei de Licențiere. Din motivarea reținută în temelia considerentelor din hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1/2024, rezultă fără dubii că, Comisia de Licențiere nu contestă rolul esențial al Comisiei de Contestație și procedurii de contestare a rezultatelor obținute de candidați la probele scrisă și verbală ale examenului de calificare în profesia de notar. Totodată atât Comisia de Licențiere, cât și Ministerul Justiției

susțin existența și funcționarea corectă a acestui mecanism, care este crucial pentru asigurarea transparenței și echității în procesul de accedere în profesia de notar, permițând corectarea erorilor și eliminând dubiile cu referire la corectitudinea evaluării. Anume din această perspectivă, Ministerul Justiției consideră că în cadrul acestui caz specific, Comisia de Licențiere a acționat cu rigurozitate și în conformitate cu standardele stabilite, în timp ce abordarea Comisiei de Contestație s-a abătut nejustificat de la aceste principii, iar prin soluția adoptată de Comisia de Licențiere s-a asigurat respectarea standardelor de integritate, profesionalism și echitate care trebuie să guverneze procesul de accedere în profesia de notar.

Relevanță acestei spețe au și concluziile Curții Constituționale din hotărârea nr. 18/2018 (sesizarea nr. 61g/2018) prin care se accentuează importanța respectării drepturilor constituționale în procesul de examinare și licențiere, inclusiv dreptul la muncă și accesul echitabil la profesie, subliniind necesitatea unor proceduri clare și predictibile pentru contestarea rezultatelor examenelor. De asemenea, evidențiază rolul independenței și autoguvernării în profesia de avocat, relevante pentru evaluarea problemelor din activitatea Comisiei de contestații și stabilirea măsurilor adecvate pentru restabilirea încrederii în procesul de licențiere a avocaților. Deși hotărârea Curții Constituționale nr. 18/2018 se referă la profesia de avocat, având în vedere caracterul liberal și de autoguvernare a profesiei de notar, inclusiv similitudinea procedurilor de accedere în profesie, consideră că, concluziile din această hotărâre sunt pertinente și acestei spețe. Anume din aceste considerente, reiterează aici principalele concluzii ale înaltei Curți reținute în hotărârea nr. 18/2018 și anume faptul că, procesele și procedurile de examinare și licențiere a trebuie să fie bazate pe un cadru legislativ clar și predictibil, cu respectarea unor reguli și standarde bine stabilite, negarea cărora atrage serioase dubii asupra independenței profesiei și capacității acesteia de a se proteja de influențe externe și interne nejustificate. Subliniind nevoia de proceduri echitabile și transparente, Curtea Constituțională în hotărârea nr. 18/2018 reafirmă necesitatea aplicării unor standarde riguroase și obiective în evaluarea candidaților, arătând că orice abatere de la principiile de transparență și echitate nu doar subminează procesul de licențiere, ci și afectează integritatea profesiei în ansamblu.

Pe cale de consecință, afirmă cu certitudine că atunci când se constată desfășurarea unei activități arbitrare care nu se încadrează în standardele menționate anterior și care afectează serios întregul proces de desfășurare a examenelor de admitere în profesia de notar, a devenit imperativ necesară implementarea unor măsuri corective pentru a alinia practicile comisiei la standardele constituționale și juridice stabilite și anume din această ultimă perspectivă, hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1/2024 este una legală și întemeiată, oricare nemulțumire a reclamantului cu aceasta, urmând a fi apreciată critic.

Nu acceptă afirmațiile reclamantului potrivit cărora Comisia de Licențiere nu este în drept de a analiza și aprecia activitatea Comisiei de Contestație, fiind obligată să accepte fără echivoc hotărârile adoptate de către ultima. În contradictoriu cu aceste afirmații reiterează prevederile pct. 72 din Regulamentul nr. 631/2017 conform cărora, Comisia de Contestație analizează contestațiile depuse și reexaminează lucrările la proba scrisă și răspunsurile la proba verbală, conform acelorași reguli privind procedura de evaluare a rezultatelor examenului. Din economia

acestor prevederi rezultă că anume Comisia de Contestație este ținută să aplice în activitățile sale aceleași proceduri și metode de evaluare a prestației candidaților care au fost aplicate de Comisia de Licențiere, fiind ținută, conform prevederilor pct. 73 din Regulamentul nr. 631/2017 să motiveze orice fel de modificare a notei candidatului. Anume prin motivarea modificării notelor candidaților se atinge unul dintre obiectivele activității Comisiei de Contestație și anume cel de corectare a eventualelor erori în evaluarea anterioară, asigurându-se astfel standardul de calitate și echitate. Lipsa unei motivări privind modificarea notelor reclamantului obținute la proba scrisă și proba verbală, în cumul cu examinarea contestației asupra notei obținută de către reclamant la proba scrisă mult peste termenul de contestație prevăzut de Regulamentul nr. 631/2017 și doar după ce reclamantul a înțeles că de fapt notele date de Comisia de Licențiere formează o medie mai mică decât cea care i-ar permite promovarea examenului, a justificat Comisia de Licențiere să anuleze rezultatele obținute de reclamant în cadrul examenului de calificare în profesia de notar, evitând astfel emiterea unui act administrativ individual ilegal însă favorabil reclamantului. Or, în contradictoriu cu argumentele reclamantului, anume Comisia de Licențiere este autoritatea care trebuie să emită actul administrativ final prin care aprobă rezultatele examenului de calificare în profesia de notar, iar Codul administrativ la acest capitol, obligă Comisia de Licențiere să emită un act administrativ legal și motivat, fapt care nu s-ar fi produs dacă Comisia de Licențiere ar fi acceptat fără echivoc hotărârea Comisiei de Contestație nr. 1 din 17 iulie 2024 și ar fi aprobat rezultatele examenului de calificare în profesia de notar obținute de către reclamant urmare a desfășurării unei activități administrative contrare legii. În susținerea acestei opinii reproduce repetat prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 69/2016, conform cărora, rezultatele examenului de calificare în profesia de notar sunt aprobate printr-o hotărâre a Comisiei de Licențiere, care se aduce la cunoștința persoanelor participante la examen în termen de 5 zile lucrătoare de la data susținerii examenului și se publică pe paginile web oficiale ale Camerei Notariale și Ministerului Justiției. La fel, potrivit prevederilor art. 21 alin. (1) și alin. (2) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate, iar în conformitate cu prevederile art. 25 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să își exercite atribuțiile legale în mod imparțial, indiferent de propriile convingeri sau interesele persoanelor care le reprezintă.

Subsecvent, având în vedere principiile legalității și imparțialității care guvernează procedura administrativă și activitatea administrativă desfășurată de Comisia de Licențiere în exercitarea mandatului său legal, Ministerul Justiției consideră că, cu raportare la reclamant, hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1/2024 criticată prin acțiunea introdusă de către Cheșcu Sergiu, se circumscrie rigorilor legale și nu urmează a fi anulată.

Cu referire la capătul de cerere privind obligarea Comisiei de Licențiere să emită o hotărâre separată privind aprobarea rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar, se reține că potrivit prevederilor art. 39 din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Cu toate acestea, potrivit prevederilor art. 225

alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege. De altfel, admiterea de către instanța de judecată a unei situații contrare ar constitui încălcarea principiului separației puterilor în stat precum și legalității, tratamentului egal, profesionalismului, transparenței precum și dreptului altor candidați la funcția de notar. în conchidere, în măsura în care sunt ridicate probleme ce țin de drepturile reclamantului, pretins a fi încălcate prin adoptarea hotărârilor de către Comisia de Licențiere, instanțele de contencios administrativ trebuie să efectueze un control care să asigure protecția efectivă a acestor drepturi, în conformitate cu Constituția, cu jurisprudența Curții Constituționale, cu Convenția Europeană și cu jurisprudența Curții Europene.

În vederea respectării standardului rezonabilității, Curtea Constituțională a relevat, că instanța de contencios administrativ să verifice dacă motivarea punctajului de către Comisie sprijină, în întregul ei, hotărârea adoptată. Cu alte cuvinte instanțele de contencios trebuie să manifeste deferență față de Comisia de Licențiere. Ele nu trebuie să se angajeze de novo într-o altă motivare, într-o motivare proprie. în susținerea celor enunțate, invocă aici decizia Curții Constituționale nr. 3/2021 unde Curtea a reținut că, cu referire la articolul 20 din Constituție, Curtea reține că acesta garantează oricărei persoane dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, adică a acelor drepturi și interese care sunt reglementate prin Constituție și lege. Curtea menționează că posibilitatea de a contesta un concurs constituie un mijloc de realizare a dreptului autorului sesizării de a ocupa funcția pentru care s-a organizat concursul. Totodată, instanța de judecată nu se poate substitui organului colegial, nu poate invalida opțiunea votului secret exercitat de membrii acestui organ și sa-l înlocuiască cu evaluările proprii ale judecătorului, însă deține competența de a verifica respectarea regulilor de organizare și desfășurare a concursului. În această privință, și Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în jurisprudența sa că procedura prin care comisiile evaluează examenele profesionale pentru admiterea în diferite organisme profesionale implică o evaluare a cunoștințelor și experienței candidatului. Curtea Europeană a considerat că o astfel de evaluare este asemănătoare unui examen școlar sau universitar și este departe de exercitarea funcției judiciare, așa încât garanțiile de la articolul 6 din Convenție nu pot fi aplicate pentru a acoperi dezacordurile rezultate *(decizia San Juan v. Franța, 28 februarie 2002).*

Prin **referința** Camerei Notariale s-a relevat că, în conformitate cu prevederile art. 39 din Codul administrativ, accesul liber la justiție a controlului judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Astfel, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 din Codul administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de judecată competente. Potrivit prevederilor art. 205 din Codul administrativ, instanța de judecată poate atrage în proces, din

oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sunt direct afectate de litigiul în cauză. Astfel, prin ordinul Ministrului Justiției nr. 631/2017 a fost aprobat Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, care nemijlocit stabilește etapele examenului de calificare în profesia de notar, organizat de Ministerul Justiției, procedura de înscriere la examen, condițiile de organizare și modul de desfășurare a examenului, evaluarea, contestarea și aprobarea rezultatelor acestuia. Mai mult, modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia se regăsește și în norma juridică încorporată în art. 21 din Legea nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor. Urmare a conținutului prevederilor legale menționate, ce confirmă competenta Ministerului Justiției în materie de accedere în profesia de notar, este de menționat că Camera Notarială este organul de autoadministrare a notarilor, de promovare și apărare a intereselor colective ale acestora, îndeplinește rolul unui garant al independenței notarilor, care deja fac parte din comunitatea notarială. Totodată, examinarea și soluționarea în fond a acțiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor legale, stabilite atât în Codul administrativ cât și Codul de procedură civilă, instanței de judecată fiindu-i atribuit rolul de a clarifica toate circumstanțele cauzei examinate, de a acumula probele necesare examinării complete și soluționării juste a cauzei. Astfel, Camera Notarială are convingerea că instanța de judecată, pe rolul căreia este examinarea acțiunii Cheșcu Sergiu împotriva Comisiei de Licențiere a Activității Notariale, terți: Ministerul Justiției, Camera Notarială, Macar Lucia, Drăgan Ludmila, Marinescu Galina, va adopta soluție legală, în limitele controlului judecătoresc, atribut de lege, respectând principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile acestuia sunt considerate valori supreme și care sunt garantate de stat.

În ședința de judecată reclamantul Cheșcu Sergiu și reprezentatul acestuia, avocatul Kovali Vladmir au fost prezenți și au susținut integral pretențiile din cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea acestora.

Reprezentantul reclamantului, avocatul Kovali Vladimir a înaintat în scris pledoariile sale menționând suplimentar că membrul Comisiei de Licențiere, Bloșenco Andrei, a lipsit nemotivat la cel puțin 15 ședințe consecutive, începând cu 30 mai 2024, fără ca un membru supleant să fie solicitat. Această lipsă a unui membru cu specializare în notariat a afectat, în opinia reclamantului, evaluarea sa corectă și șansele de a obține o notă mai mare la examen. De asemenea a mai invocat că hotărârea Comisiei de Contestație nr. 1 din 17 iulie 2024, prin care s-au majorat notele sale la proba scrisă și verbală, are caracter obligatoriu pentru Comisia de licențiere, iar aceasta nu are competența de a o anula. Reclamantul a argumentat că actele Comisiei de Contestație sunt definitive și obligatorii, fiind ierarhic superioare deciziilor Comisiei de Licențiere. Mai consideră că anularea rezultatelor examenului de către Comisia de Licențiere reprezintă o ingerință în dreptul său de proprietate, având în vedere că acesta activează în biroul notarului public din 2011 și și-a creat o clientelă proprie. În acest sens, reclamantul a menționat că CEDO recunoaște existența unei ”speranțe legitime” de a obține un bun, inclusiv dreptul de a exercita o profesie. Consideră că anularea rezultatelor examenului de către Comisia de Licențiere

reprezintă o ingerință în dreptul său de proprietate, având în vedere că acesta activează în biroul notarului public din 2011 și și-a creat o clientelă proprie. În acest sens, reclamantul a menționat că CEDO recunoaște existența unei ”speranțe legitime” de a obține un bun, inclusiv dreptul de a exercita o profesie. Menționează reprezentantul reclamantului cu referire la hotărârea Curții Constituționale nr. 18/2018 și nr. 23g/2020, susținând că doar o comisie independentă, plenipotențiară, poate evalua contestările, nu Comisia de Licențiere. A evidențiat, de asemenea, că procedura prealabilă este o procedură grațioasă, iar Comisia de Contestație acționează ca un organ ierarhic superior Comisiei de Licențiere.

Ministerul Justiției în persoana reprezentantului Cachița Constantin în ședință de judecată a solicitat respingerea ca fiind neîntemeiată a cererii de chemare în judecată înaintate.

De către Ministerul Justiției s-au înaintat în formă scrisă pledoariile invocându-se suplimentar că Cheşcu Sergiu nu a depus contestația privind nota obținută la proba scrisă în termenul prevăzut de pct. 66 din Regulamentul nr. 631/2017. Astfel, Comisia de Contestație constituită prin ordinul ministrului justiției nr. 201 din 11 iulie 2024 nu avea competența de a examina contestațiile referitoare la rezultatele probei scrise a examenului de calificare în profesia de notar din luna iunie 2024, ci doar pe cele privind proba verbală și aspectele de procedură. Prin urmare, examinarea contestației depuse de reclamant asupra probei scrise a fost inadmisibilă. De asemenea, se menționează opinia separată a dlui Cîrlan Vladislav, membru al Comisiei de Contestație, care a arătat că admiterea contestației lui Cheşcu Sergiu pentru reevaluarea probei scrise s-a făcut, în principal, din motive non-juridice, dar a fost adoptată cu majoritate de voturi. Această decizie a condus la reevaluarea lucrării și majorarea notelor reclamantului, fapt considerat de Ministerul Justiției ca fiind contrar prevederilor legale și care a justificat anularea rezultatelor de către Comisia de Licențiere.

În ședința de judecată reprezentantul terțului Marinescu Galina, avocatul Marinescu Dumitru, precum și reprezentantul terțului Macar Lucia, avocatul Macar Alexandru au susținut în unison poziția părții reclamante.

În ședința de judecată Comisia de Licențiere a Activității Notariale, Camera Notarială din Republica Moldova și Drăgan Ludmila nu s-au prezentat deși au fost citați în mod legal despre data, locul și ora derulării procesului, în virtutea art. 218 lit. d) din Codul administrativ, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acestora.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind poziția participanților prezenți la proces, analizând piesele dosarului prin prisma rigorilor art. 130 din Codul de procedură civilă prin coraportare la prevederile legale ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea dedusă judecății este admisibilă și urmează a fi admisă parțial din următoarele considerente.

Conform **art. 22 din Codul administrativ**, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În concordanță cu **art. 93 din Codul administrativ**, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform **art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ**, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere.

În acord cu **art. 194 alin. (1) din Codul administrativ**, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

În conformitate cu **art. 195 din Codul administrativ**, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169-171.

Conform **art. 219 din Codul administrativ**, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

În conformitate cu **art. 225 din Codul administrativ**, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform **art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă**, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform **art. 121 din Codul de procedură civilă**, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar **art. 122 din Codul de procedură civilă** prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Circumstanțele de fapt relevante.

În temeiul ordinului Ministerului Justiției nr. 335 din 17 iulie 2012, Chește Sergiu a efectuat stagiul în biroul notarial, având la bază contractul de efectuare a stagiului nr. 7 din 17 iulie 2012 și contractul individual de muncă nr. 03 din 30 septembrie 2011.

Conform anunțului privind organizarea examenului de calificare în profesia de notar din 03 mai 2024, la 14 mai 2024, Chește Sergiu a înaintat cerere privind acceptarea participării lui la examenul de calificare în profesia de notar ce s-a desfășurat cu începere din 05 iunie 2024.

Prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 30 mai 2024, Chește Sergiu a fost admis la examenul de calificare în profesia de notar sub nr. 17.

Prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 2 din 30 mai 2024 s-a hotărât: ca etapa I - proba scrisă a examenului de calificare în profesia de notar să fie stabilită la 05 iunie 2024.

Prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 11 iunie 2024 s-a hotărât: Se admit pentru susținerea probei verbale - etapa II a examenului de calificare în profesia de notar, inclusiv a lui Chește Sergiu, sub nr. 3, căruia la proba scrisă i s-a acordat nota ”10”.

Conform hotărârii Comisiei de Licențiere nr. 1 din 25 iunie 2024 s-a hotărât: Etapa II - proba verbală a examenului de calificare în profesia de notar fiind stabilită pentru 01 iulie 2024.

Prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 01 iulie 2024 s-a hotărât: Se constată promovarea probei verbale a examenului de calificare în profesia de notar la data de 01 iulie 2024, inclusiv a lui Chește Sergiu, sub numărul 3, căruia la proba verbală i s-a acordat nota ”*****”.

Nefiind de acord cu notele obținute la proba scrisă, cât și la proba verbală, la 04 iulie 2024, conform prevederilor legale stabilite în Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin ordinul Ministrului Justiției nr. 631/2017 (pct. 72), Chește Sergiu înaintează contestație către Comisia de Contestație.

Prin ordinul Ministerului Justiției nr. 201 din 11 iulie 2024, s-a constituit Comisia de Contestație.

Prin decizia Comisiei de Contestație nr. 2 din 17 iulie 2024 a rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar privind soluționarea contestației asupra rezultatului probei scrise și verbale din cadrul examenului de calificare în profesia de notar a candidatului Chește Sergiu s-a decis:

-Se admite contestația dlui Chește Sergiu, în partea contestării rezultatelor probei scrise și probei verbale a examenului de calificare în profesia de notar, care s-a desfășurat la data de 05 iunie 2024 (proba scrisă) și la data de 01 iulie 2024 (proba verbală).

-Se majorează nota candidatului Chește Sergiu la proba scrisă a examenului de calificare în profesia de notar și se notează cu ”*****”; se majorează nota candidatului Chește Sergiu la proba verbală a examenului de calificare în profesia de notar și se notează cu ”*****”.

Conform hotărârii Comisiei de Contestație nr. 1 din 17 iulie 2024 s-a hotărât:

-Se aprobă rezultatele examinării contestațiilor asupra etapei I a examenului de calificare în profesia de notar, prin care notele la proba scrisă au fost majorate lui Chește Sergiu - nota ”***** ”.

-Se aprobă rezultatele examinării contestațiilor asupra etapei 2 a examenului de calificare în profesia de notar, prin care notele la proba verbală au fost majorate lui Chește Sergiu - nota ”*****”.

Cu referire la hotărârea Comisiei de Contestație nr. 1 din 17 iulie 2024, în partea admiterii spre examinare și reevaluarea probei scrise și a notelor la proba scrisă, membrul Comisiei de Contestație, Cîrlan Vladislav și-a expus o opinie separată.

La 08 august 2024 Comisia de Licențiere adoptă hotărârea nr. 1 privind anularea parțială a rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar desfășurată în perioada 05 iunie -16 iulie 2024 (cu referire la candidații Chește Sergiu, Drăgan Ludmila, Macar Lucia și Marinescu Galina) prin care hotărăște:

-Se constată existența temeiurilor pentru anularea rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar desfășurat în perioada 05 iunie - 16 iulie 2024 în privința candidaților Chește Sergiu, Macar Lucia, Drăgan Ludmila și Marinescu Galina.

-Se anulează rezultatele examenului de calificare în profesia de notar desfășurat în perioada 05 iunie -16 iulie 2024, în privința candidaților Chește Sergiu, Macar Lucia, Drăgan Ludmila și Marinescu Galina.

La 08 august 2024 Comisia de Licențiere adoptă hotărârea nr. 2 privind aprobarea rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar, prin care hotărăște:

-Se aprobă rezultatele examenului de calificare în profesia de notar a lui Barancean Gabriela, Budeci Nelea, Guzun Vera, Panaite Galina, Railean-Țurcan Victoria, Timciuc Ludmila și Ursachi Tamara.

La 20 august 2024, sub nr. 131, Chește Sergiu înaintează în adresa Comisiei de Licențiere o cerere prealabilă.

Admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ.

1. Revendicările reclamantului se circumscriu unei acțiuni în obligare susceptibile controlului judecătoresc în procedura contenciosului administrativ în lumina art. 206 alin. (1) lit. b) și art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ. Or, concursul/examenul pentru ocuparea profesiei de notar reprezintă o procedură administrativă clasică, care a fost inițiată din oficiu de către autoritatea publică, iar prin depunerea cererii candidatul Chește Sergiu a râvnit pentru

emiterea de către autoritatea publică competentă a actului administrativ individual de promovare a concursului și accederea în profesia de notar.

2. Competența jurisdicțională materială și teritorială aparține Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

3. Dreptul subiectiv vătămat – dreptul de a beneficia de o evaluare obiectivă, transparentă și complet motivată în cadrul examenului de calificare în profesia de notar. *Lato sensu* – dreptul la muncă, *stricto sensu* – dreptul de accedere în profesia de notar.

4. Partea reclamantă a formulat cerere prealabilă la data 20 august 2024, fiind înregistrată cu nr. 131 la Ministerul Justiției.

5. Nu există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; nu există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; la aceeași sau la altă instanță de judecată nu se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept. La fel, acțiunea de contencios administrativ corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și a fost depusă de o persoană împuternicită.

În această ordine de idei, judecătorul constată cu certitudine că partea reclamantă a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni prevăzute la art. 207 din Codul administrativ.

Cadrul normativ general.

Conform **art. 7 din Codul administrativ**, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acţionează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

În acord cu **art. 16 din Codul administrativ**, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

Potrivit **art. 17 din Codul administrativ**, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform **art. 21 din Codul administrativ**, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

În consonanță **cu art. 22 din Codul administrativ**, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente,

faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În corespundere cu **art. 23 din Codul administrativ**, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente acţionează respectând principiul egalităţii şi nediscriminării. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să trateze în mod egal persoanele aflate în situaţii similare. Orice diferenţă de tratament trebuie justificată în mod obiectiv. Atât în cadrul procedurii administrative, cât şi în cadrul procedurii de contencios administrativ sau ca rezultat al acestora, nicio persoană nu poate beneficia de privilegii, nu poate fi dezavantajată, lipsită de drepturi sau scutită de obligaţii pe motiv de rasă, origini familiale, sex, limbă, cetăţenie, apartenenţă etnică, religie, convingeri politice sau ideologice, educaţie, situaţie economică, condiţie socială.

Conform **art. 25 din Codul administrativ**, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să îşi exercite atribuţiile legale în mod imparţial, indiferent de propriile convingeri sau interesele persoanelor care le reprezintă.

În concordanță cu **art. 31 din Codul administrativ**, actele administrative individuale şi operaţiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Potrivit **art. 32 din Codul administrativ**, procedura administrativă se structurează astfel încât participanţii să poată înţelege fiecare etapă a procedurii. Dacă este necesară contribuţia unui participant, acestuia i se comunică neîntîrziat, într-un limbaj clar şi uşor de înţeles, acţiunile care trebuie întreprinse. În condiţiile legii, autorităţile publice trebuie să asigure participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate.

Art. 34 din Codul administrativ prescrie că, autorităţile publice au obligaţia să contribuie şi să colaboreze în vederea realizării competenţelor ce le revin potrivit legii.

În conformitate cu **art. 38 din Codul administrativ**, înaintea fiecărei decizii judecătoreşti pe fond, participanţilor la proces li se oferă posibilitatea de a-şi expune punctul de vedere. Audierea poate fi făcută verbal sau în scris. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanţă de judecată independentă, imparţială şi instituită prin lege. În acest scop, instanţa de judecată este obligată să dispună toate măsurile permise de lege şi să asigure desfăşurarea cu celeritate a procesului.

În corespundere cu **art. 94 din Codul administrativ**, înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele şi circumstanţele relevante pentru actul ce urmează a fi emis. Audierea poate fi făcută verbal sau în scris.

Potrivit **art. 118 din Codul administrativ**, motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii.

Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde:

a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul;

b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreţionar, dacă este cazul;

c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc.

Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia.

Motivarea nu este obligatorie în cazul în care:

a) autoritatea publică admite o petiţie în totalitate fără ca prin decizia de soluţionare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane;

b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau

c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de acelaşi fel într-un număr mai mare sau automatizat şi, conform circumstanţelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.

În acord cu **art. 120 din Codul administrativ**, un act administrativ individual emis sau confirmat în scris trebuie să cuprindă:

a) numele/denumirea autorităţii publice care a emis actul administrativ;

b) numele colaboratorului autorităţii publice care a emis actul administrativ;

c) numele destinatarului actului administrativ;

d) data la care a fost emis actul administrativ;

e) decizia luată (partea dispozitivă a actului administrativ);

f) motivarea deciziei luate, inclusiv indicarea actelor normative pentru a căror punere în aplicare se emite actul administrativ;

g) decizia cu privire la cheltuieli;

h) informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac;

i) semnătura colaboratorului autorităţii publice care a emis actul administrativ.

Prin derogare de la prevederile alin. (1) lit. b) şi i), în cazul unui act administrativ individual scris emis în mod automatizat, pot lipsi datele despre nume şi semnătură. Pentru indicarea conţinutului pot fi utilizate semne-cheie dacă, în baza explicaţiilor făcute în acest sens, persoana căreia îi este destinat actul administrativ sau care este afectată de acesta poate recunoaşte clar conţinutul actului administrativ.

Potrivit **art. 137 din Codul administrativ**, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Dacă autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale.

Stările de fapt identice în esenţă se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv.

Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreţionar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să îşi exercite dreptul discreţionar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenţionează să îşi schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreţionar în cazuri similare.

În conformitate cu **art. 225 din Codul administrativ**, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ.

Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Cadrul normativ special.

Conform **art. 21 alin. (1), (3), (6), (7) din Legea nr. 69 din 14 aprilie 2016 cu privire la organizarea activităţii notarilor,** persoana care a finalizat stagiul profesional susţine un examen de calificare în profesia de notar în faţa Comisiei de licenţiere. Modul de desfăşurare a examenului de calificare în profesia de notar şi de contestare a rezultatelor acestuia este stabilit de Ministerul Justiţiei, cu consultarea Camerei Notariale. Rezultatele examenului de calificare în profesia de notar sunt aprobate printr-o hotărâre a Comisiei de licenţiere, care se aduce la cunoştinţa persoanelor participante la examen în termen de 5 zile lucrătoare de la data susţinerii examenului şi se publică pe paginile web oficiale ale Camerei Notariale şi Ministerului Justiţiei. Hotărârea Comisiei de licenţiere poate fi contestată în instanţa de judecată în condiţiile legii. Nu pot fi contestate în instanță notele acordate de către Comisia de licențiere și de către membrii Comisiei.

Conform **art. 23 alin. (3), (8), (9) din Legea cu privire la organizarea activității notarilor,** modul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar, formula de calcul al mediei de concurs, precum și modul de contestare a rezultatelor concursului se stabilesc printr-un regulament aprobat de ministrul justiţiei după consultarea Camerei Notariale. Rezultatele concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar se aprobă de Comisia de licenţiere printr-o hotărâre, care se publică pe paginile web oficiale ale Camerei Notariale şi Ministerului Justiţiei în cel mult 10 zile lucrătoare de la data adoptării. Hotărârea Comisiei de licenţiere se transmite, în termen de 3 zile lucrătoare, Ministerului Justiţiei. Hotărârea Comisiei de licenţiere poate fi contestată în instanţa de judecată în condiţiile legii. Nu pot fi contestate în instanță notele acordate de către Comisia de licențiere și de către membrii Comisiei.

În conformitate cu **art. 24 alin. (1), (9), (10) din Legea cu privire la organizarea activității notarilor**, Comisia de licențiere se formează prin ordinul ministrului justiției și este compusă din 7 membri: 3 membri aleși de către Adunarea Generală a Notarilor, 4 membri desemnați de către Ministerul Justiției, dintre care un reprezentant din rândul societății civile

selectat prin concurs de către Ministerul Justiției. Procedura de selectare prin concurs a membrului Comisiei de licențiere din rândul societății civile este stabilită în regulamentul aprobat prin ordinul ministrului justiției, după consultarea Camerei Notariale. Dacă, în termen de 30 de zile de la solicitarea ministrului justiției, Adunarea Generală a Notarilor nu a ales membrii în Comisia de licențiere, aceștia sunt numiți de ministrul justiției, în rezultatul concursului organizat de către Ministerul Justiției. Secretariatul Comisiei de licenţiere va fi asigurat de Ministerul Justiţiei. Regulamentul de organizare şi funcţionare a Comisiei de licenţiere se aprobă prin ordinul ministrului justiției după consultarea Camerei Notariale.

În acest sens, prin ordinul Ministerului Justiției nr. 641 din 11 august 2017 a fost aprobat **Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei de Licențiere a Activității Notariale și procedura de selectare a membrilor Comisiei de Licențiere a Activității Notariale**.

Pct. 19, 29-31 din Regulament prevede că, Comisia are următoarele atribuţii:

1) desfăşoară concursul de admitere la stagiul profesional și aprobă rezultatele acestuia.

2) desfăşoară examenul de calificare în profesia de notar și aprobă rezultatele acestuia.

3) desfăşoară concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar și aprobă rezultatele acestuia.

Hotărârile/deciziile Comisiei se întocmesc în scris, se semnează de preşedintele Comisiei sau, după caz, de președintele ședinței şi ceilalţi membri ai Comisiei şi se publică pe pagina web a Ministerului Justiției, iar la decizia Camerei Notariale și pe pagina web a acesteia.

Lucrările Comisiei se consemnează în proces-verbal, care include ordinea de zi, data, ora, locul desfășurării ședinței, numele, prenumele membrilor Comisiei prezenţi la şedinţă, după caz, a candidaților, subiectele puse la vot, hotărârea adoptată, alte date din cadrul ședinței.

Procesul-verbal se întocmeşte în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la şedinţă şi se semnează de preşedinte şi secretarul Comisiei.

La data de 07 august 2017 prin ordinul Ministerului Justiției nr. 631 a fost aprobat **Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia**.

Regulamentul privind modul de desfăşurare a examenului de calificare în profesia de notar şi de contestare a rezultatelor acestuia stabileşte etapele examenului de calificare în profesia de notar (în continuare – *examen*), procedura de înscriere la examen, condiţiile de organizare şi modul de desfăşurare a examenului, evaluarea, contestarea şi aprobarea rezultatelor acestuia.

Examenul constă din două etape:

1) etapa I – proba scrisă;

2) etapa II – proba verbală.

Prima etapă constă din răspunsul la trei subiecte practice din domeniile dreptului civil, procedurii civile, dreptului funciar, dreptului familiei, dreptului internațional privat, a legislației notariale și procedurii notariale.

A doua etapă constă din răspunsul la două subiecte teoretice din activitatea notarială.

Proba scrisă are drept scop verificarea aptitudinilor practice şi a abilităţilor profesionale ale candidatului, a capacităţii acestuia de a aplica cunoştinţele teoretice în cazuri practice şi se susţine în formă scrisă, pe suport de hârtie, sau cu utilizarea mijloacelor electronice.

Proba verbală are drept scop verificarea cunoştinţelor candidatului din domeniul activității notariale. Membrii Comisiei de licenţiere pot adresa candidatului întrebări de concretizare a răspunsurilor la subiectele de la proba verbală.

Conform **pct. 52, 54, 58-62 din Regulament**, evaluarea răspunsurilor candidaților la proba scrisă și verbală se face după finalizarea etapei respective a examenului. Evaluarea răspunsurilor la fiecare subiect al probelor scrise și verbală se realizează separat cu aplicarea scării de notare de la 1 la 5. Fiecare membru al Comisiei de licenţiere prezent la şedinţă aplică semnătura pe fiecare pagină a lucrării verificate și trece în borderoul de notare, prevăzut la anexa nr. 2, nota de evaluare a răspunsului la fiecare subiect, precum și punctajul total acumulat, rezultând din suma notelor de evaluare a răspunsului la fiecare subiect.

În baza borderourilor de notare a probei scrise/probei verbale se întocmeşte centralizatorul notării probei scrise/probei verbale, care conţine notele tuturor candidaţilor la proba respectivă. Centralizatorul notării probei scrise/probei verbale se întocmeşte conform anexei nr.3 şi se semnează de membrii Comisiei de licenţiere.

Pe baza centralizatorului nominal se întocmeşte tabelul de totalizare a rezultatelor etapelor examenului, conform anexei nr.6, care se semnează pe fiecare filă de membrii Comisiei de licenţiere. În listă se menţionează, pentru fiecare candidat, nota la proba scrisă şi la proba verbală nota finală (suma notei pentru proba scrisă și a notei pentru proba verbală) la examen, precum şi calificativul „admis”/„respins”.

Nota finală minimă de promovare a examenului este 20,00, cu condiţia ca nota obţinută la fiecare subiect a examenului nu este mai mică de 3,00, iar nota la proba scrisă nu este mai mică de 10,00. În cazul în care candidatul obține la un subiect dintr-o probă a examenului o notă mai mică de 3,00 sau la proba scrisă o notă mai mică de 10,00, în privinţa acestuia Comisia de licențiere adoptă o decizie de nepromovare a examenului după finalizarea evaluării răspunsurilor la proba respectivă și întocmirea centralizatorului comun al notării probei respective, potrivit prevederilor pct. 55.

Hotărârea Comisiei de Licenţiere privind rezultatele examenului se publică pe pagina web a Ministerului Justiţiei, iar la decizia Camerei Notariale şi pe pagina web a acesteia, în termen de 3 zile lucrătoare de la data adoptării, şi conţine: numele, prenumele, nota finală la examen a candidaţilor, care au obţinut calificativul ”admis”.

Pentru fiecare candidat care nu a promovat examenul, Comisia de Licenţiere întocmeşte separat o decizie motivată de nepromovare a examenului, în care se indică:

1) data emiterii;

2) numele, prenumele membrilor Comisiei de Licenţiere;

3) numele, prenumele candidatului care nu a promovat examenul;

4) motivele pentru care candidatul nu a promovat examenul.

Decizia motivată de nepromovare a examenului se expediază candidatului prin poşta electronică, indicată în cererea de participare la examen, în termen de 3 zile lucrătoare de la emiterea acesteia.

În concordanță cu **pct. 66-83 din Regulament**, în termen de 3 zile lucrătoare de la recepționarea deciziei motivate de nepromovare a examenului, sub sancţiunea decăderii din drept, candidatul care nu este de acord cu această decizie poate depune o contestaţie la secretariatul Ministerului Justiţiei, care o remite în aceeași zi secretarului Comisiei de Licenţiere. Contestaţia se depune în formă scrisă sau prin poșta electronică indicată de către candidat în cererea de participare la examen.

Candidatul poate contesta notele obţinute la probele scrisă şi verbală, precum şi aspectele privind procedura de organizare şi desfăşurare a examenului.

Contestaţia se examinează de Comisia de Contestaţie în termen de 7 zile lucrătoare din data constituirii sale potrivit prevederilor pct. 69.

Comisia de Contestație este un organ ad-hoc format din 5 membri, dintre care cel puțin trei membri sunt notari. Aceștia sunt desemnați prin ordinul ministrului justiției în baza unei liste aprobate anual de către ministrul justiției, compusă din 20 persoane, dintre care: 10 notari desemnați de către Camera Notarială și 10 persoane desemnate de către ministrul justiției.

Nu pot fi membri ai Comisiei de Contestaţie persoanele care au participat la verificarea lucrărilor şi adoptarea hotărârii privind rezultatele examenului. Lucrările de secretariat ale Comisiei de Contestaţie se asigură de Ministerul Justiţiei.

Comisia de Contestație se formează ad-hoc prin ordinul ministrului justiției în termen de 48 ore de la expirarea termenului pentru depunerea contestațiilor, din lista aprobată de ministrul justiției conform pct. 69.

Secretarul Comisiei de Licenţiere predă, în baza actului de predare-primire, secretarului Comisiei de Contestaţie lucrările probei scrise cu privire la care s-au formulat contestaţii şi înregistrarea audio a probei verbale, după caz.

Comisia de Contestaţie analizează contestaţiile depuse şi reexaminează lucrările la proba scrisă şi răspunsurile la proba verbală, conform aceloraşi reguli privind procedura de evaluare a rezultatelor examenului.

La reevaluarea lucrărilor la proba scrisă şi răspunsurilor la proba verbală, Comisia de Contestaţie nu poate micşora nota iniţial obţinută de candidat. Orice modificare a notei urmează a fi justificată și expusă în decizia motivată a Comisiei de contestație.

Nota la proba scrisă şi, după caz, nota la proba verbală, după soluţionarea contestaţiei reprezintă media aritmetică a notelor acordate de către fiecare membru al Comisiei de Contestaţie. Prevederile Capitolului IV se aplică în mod corespunzător.

În cazul în care se contestă procedura de organizare și desfășurare a examenului și această contestație este considerată întemeiată de către Comisia de Contestație, aceasta, după soluționarea contestațiilor, sesizează Comisia de Licenţiere, în vederea examinării posibilităţii anulării rezultatelor examenului.

Comisia de Contestaţie adoptă hotărârea cu privire la rezultatele examinării contestaţiilor, care conţine nominalul candidaţilor a căror note la proba scrisă sau la proba verbală au fost majorate. Hotărârea Comisiei de Contestaţie cu privire la rezultatele examinării contestaţiilor se semnează de membri şi se publică pe pagina web a Ministerului Justiţiei, iar la decizia Camerei Notariale şi pe pagina web a acesteia în cel mult 3 zile lucrătoare de la adoptare.

Nota finală la proba scrisă sau la proba verbală a candidaților incluși în hotărârea Comisiei de Contestație prevăzută la pct. 76 este egală cu media aritmetică dintre nota la proba respectivă acordată de Comisia de Licențiere și nota acordată de Comisia de Contestație. În acest caz, de către Comisia de Licențiere se întocmește un nou centralizator comun al notării probei respective, prevăzut la pct. 55, unde la candidații corespunzători se includ notele finale ale probei, calculate în conformitate cu prevederile prezentului punct.

Dacă în urma examinării contestaţiei, rezultatul obţinut se menține, despre acest fapt este informat candidatul prin decizia Comisiei de Contestaţie semnată de toţi membrii. Decizia Comisiei de Contestaţie se expediază candidatului la adresa electronică, indicată în cererea de participare la examen, în ziua publicării hotărârii cu privire la rezultatele examinării contestaţiilor.

În cazul respingerii contestației de către Comisia de Contestație, decizia Comisiei de Licențiere de nepromovare poate fi contestată în instanța de contencios administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă. Notele acordate de Comisia de Licențiere și de Comisia de Contestație nu pot fi contestate în instanța de judecată și nu pot face obiectul examinării de către instanța de judecată.

În cazul pronunțării unei hotărâri judecătorești definitive prin care se admite acțiunea în contencios administrativ formulată în conformitate cu prevederile pct. 78, candidatul care a formulat acțiunea respectivă:

1) este admis de drept la a doua etapă a examenului imediat următor ce se va desfășura după data emiterii hotărârii judecătorești definitive, cu o notă pentru proba scrisă egală cu „10,00”, în cazul în care prin decizia de nepromovare a Comisiei de licențiere, acesta a fost eliminat după prima etapă a examenului;

2) se consideră că a promovat examenul de calificare în profesia de notar cu o notă finală egală cu ”20,00”, fiind echivalentul notei finale minime de promovare a examenului de calificare în profesia de notar, în cazul în care prin decizia de nepromovare a Comisiei de Licențiere, acesta a fost eliminat după a doua etapă a examenului.

În situația prevăzută la pct. 78^1 subpct. 2), candidatul îndreptățit prezintă o copie legalizată a hotărârii judecătorești definitive în adresa Comisiei de Licențiere, care va emite în termen de 5 zile lucrătoare de la prezentarea acesteia, o hotărâre separată privind rezultatele examenului pentru candidatul respectiv.

În termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la publicarea hotărârii cu privire la rezultatele examinării contestaţiilor în privința notelor puse la proba verbală, Comisia de Licenţiere se întruneşte în şedinţă pentru aprobarea rezultatelor examenului.

Hotărârea Comisiei de Licenţiere pentru aprobarea rezultatelor examenului conţine lista cu rezultatele finale ale examenului, în care se menţionează, pentru fiecare candidat admis la examen, media obţinută la probele scrisă şi verbală, inclusiv după soluţionarea contestaţiilor.

Hotărârea Comisiei de Licenţiere pentru aprobarea rezultatelor examenului se publică pe pagina web a Ministerului Justiţiei, iar la decizia Camerei Notariale şi pe pagina web a acesteia în cel mult 5 zile lucrătoare de la adoptare.

Dacă după două ședințe Comisia de Licenţiere nu aprobă rezultatele examenului, acestea se validează prin ordinul ministrului justiţiei.

Raționamentele instanței de judecată.

Instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Din interpretarea art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza *Albină c/România, Hotărâre din 28 aprilie 2005, § 33*).

Articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului, obligă instanţele să-şi motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanţelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (a se vedea *Van de Hurk c. Olandei, 19 aprilie 1994, §§ 59 şi 61, Seria A nr. 288, şi Burg c. Franţei (dec.), nr. 34763/02, CEDO 2003-II*). Întinderea obligaţiei de a-şi motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei şi trebuie determinată în lumina circumstanţelor cauzei (a se vedea *Ruiz Torija c. Spaniei şi Hiro Balani c. Spaniei, 9 decembrie 1994, Series A nr. 303-A şi 303-B, § 29 şi, respectiv, § 27; şi Helle c. Finlandei, 19 decembrie 1997, § 55, Rapoarte privind hotărîrile şi deciziile 1997-VIII*).

De altfel, instanţa de judecată nu poate exclude un argument sau o circumstanţă pretinsă de o parte care în opinia sa este determinantă şi confirmă poziţia sa, fără a o aprecia prin prisma temeiniciei, pertinenței litigiului în raport cu situaţia de fapt. Or, respectarea principiului egalităţii în faţa legii şi a justiţiei, precum şi dreptul părţilor de a fi auzite, reprezintă un aspect inerent respectării dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 § 1 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale.

În plus, principiul *jura novit curia*, aplicabil la judecarea litigiilor enunţă că judecătorul trebuie să aplice acel text de lege care corespunde situaţiei de fapt calificate juridic de către parte, în măsura în care situaţia de fapt respectivă este confirmată de probele administrate în cauză.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului reiterează că efectul articolului 6 § 1 din Convenţie este, *inter alia*, de a plasa un „tribunal” sub o obligaţie de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor şi probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa.

Totodată instanța învederează jurisprudența Curţii Europene a Drepturilor Omului, care statuează că întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum şi de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale şi de practicile diferite privind prezentarea şi redactarea sentințelor şi hotărârilor în diferite state (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61*).

Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60*). Or, conform regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, instanţa are obligaţia să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt identificate spre apreciere şi să nu să se limiteze doar la însușirea motivelor şi concluziilor date de participanții procesului.

Comisia Europeană în anul 2006 prin Compendiul de «cele mai bune practici» privind managementul timpului în cazul procedurilor judiciare (Strasbourg, 8 decembrie 2006, CEPEJ(2006)13) [6], a stabilit că, „Judecătorii joacă rolul unui "terţ imparţial" în procesul de soluţionare a unui conflict.

Noţiunea de "act administrativ" este definită atât în legislația autohtonă, cât şi în Rezoluţia (77) Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. În accepțiunea reglementărilor enunțate, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voinţă, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorităţi publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertăţile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

În general, controlul judiciar asupra puterii executive este denumit sugestiv „contencios administrativ", prin care se înţelege activitatea de soluţionare de către instanţele de contencios administrativ, prevăzute de lege, a conflictelor în care, cel puţin, una dintre părţi este o autoritate a administraţiei publice, un funcţionar al acesteia sau un serviciu public administrativ, conflicte generate din acte administrative ilegale ori din refuzul soluţionării unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Controlul judiciar exercitat asupra administraţiei publice dispune de câteva trăsături distincte: este exercitat de către instanţa judecătorească care este independentă sub aspect organizaţional şi funcţional faţă de subiectul controlat; prin intermediul controlului se exercită funcţia instanţei de judecată (justiţiei) în calitatea sa de putere independentă din sistemul frânelor şi contrabalanţelor, care constituie o garanţie a legalităţii şi a contracarării abuzurilor de putere din partea autorităţilor executive; se realizează în cadrul procesului judiciar reglementat de normele juridice procesuale; un cerc de subiecţi speciali ai acestor raporturi juridice; existenţa unui litigiu de drept public în calitate de temei al activităţii de control judiciar; controlul judiciar

urmăreşte realizarea a două scopuri: pe de o parte, asigurarea protecţiei drepturilor şi intereselor legale ale persoanelor fizice şi juridice, adică a interesului particular, pe de altă parte, neadmiterea excesului de putere din partea executivului, adică a interesului public; activitatea instanţelor de control asupra autorităţilor administraţiei publice este limitată de următoarele condiţii: temei al exercitării acestuia serveşte doar depunerea unei cereri din partea persoanelor interesate, adică controlul judiciar este mijlocit sau pasiv; obiect al activităţii de control îl constituie doar respectarea de către subiect a cerinţelor legalităţii, dar nu şi ale oportunităţii; dispunerea de către instanţe de un set destul de îngust de mijloace şi metode de exercitare a controlului, care, de asemenea, sunt limitate de lege; lipsa posibilităţilor de executare de sine stătătoare coercitivă a deciziilor judiciare.

Din perspectiva jurisprudenţei CtEDO, legea trebuie sa fie accesibilă persoanei în cauză şi să fie previzibilă sub aspectul consecinţelor sale (*Amann împotriva Elveţiei*). În sensul Convenţiei, o normă juridică trebuie să îndeplinească două condiţii suplimentare: să fie accesibilă oricărei persoane, lucru care se realizează, de regulă, prin publicare; să fie enunţată cu claritate, astfel încât orice persoană să poată, în mod rezonabil, să îşi conformeze conduita cunoscând consecinţele juridice ale faptelor sale.

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate şi claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale şi să prevadă, în mod rezonabil, în funcţie de circumstanţele cauzei, consecinţele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conţine o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situaţia dată, persoana poate pretinde că nu-şi cunoaşte drepturile şi obligaţiile.

În contextul certitudinii juridice, orice persoană căreia nu i-au fost satisfăcute cerințele legale de către o autoritate publică trebuie să cunoască într-o formă explicită motivele care au stat la baza unei asemenea hotărâri.

În debut, instanța consideră imperios de a remarca faptul că Comisia de Licențiere și Comisia de Contestație reprezintă elementele aceluiași mecanism specializat care urmează să funcționeze sinergic. Pornind de la acest deziderat, Comisiile nominalizate își îndeplinesc atribuțiile funcționale de o manieră comprehensibilă (art. 32 din Codul administrativ), transparentă (art. 32 din Codul administrativ) și cooperantă (art. 34 din Codul administrativ), pentru atingerea scopului scontat – demararea, desfășurarea și finalizarea concursului pentru ocuparea funcției de notar, într-o ambianță echitabilă, justă și legală. Niciuna din Comisii nu-și poate aroga competențe străine sau interveni în discreția decizională a alteia, ele activează pe picior de egalitate, or, nu există o relație de subordonare între aceste Comisii, asemenea raționamente se desprind franc din cadrul normativ abordat supra, fiecare din Comisii își îndeplinește misiunea cu care a fost învestită legal. *Grosso modo*, principiul separării și colaborării își găsește o aplicare în speță. Deși Comisia de Contestație este un organ ad-hoc, acest lucru nu îi știrbește locul și rolul său important în procesul vizat.

Comisia de Licențiere a fost constituită în temeiul ordinului Ministerului Justiției nr. 240 din 21 septembrie 2022, pentru un mandat de doi ani, în următoarea componență: Popil Angela

(avocat), Chira Constantin (avocat), Obadă Constanța (notar), Glavan Ion (șef adjunct Direcția elaborare acte normative), Ouș Ludmila (avocat), Secrieru Iana (notar) și Bobeico Maria (notar). Ulterior, prin ordinul Ministerului Justiției nr. 237 din 25 septembrie 2023 s-a modificat componența Comisiei de Licențiere după cum urmează: Ouș Ludmila (avocat) s-a substituit cu Chisari-Rurak Aliona (avocat), Secrieru Iana (notar) s-a substituit cu Bloșenco Andrei (notar), Bobeico Maria (notar) s-a substituit cu Pistriuga Vitalii (notar).

Comisia de Contestație a fost constituită în temeiul ordinului Ministerului Justiției nr. 201 din 11 iulie 2024, în următoarea componență: Bajag Vitalie (executor judecătoresc), Ciuperca Maria (notar), Cîrlan Vladislav (jurisconsult UAM), Ganța Dorina (notar) și Gulian Irina (notar).

Pentru a înlătura orice suspiciuni pe marginea specificului activității membrilor Comisiilor, instanța decelează că, atât în componența Comisiei de Licențiere cât și în componența Comisiei de Contestație, numărul notarilor a fost echivalent, or, o evaluare corespunzătoare a abilităților teoretice și practice nu ar stârni eventual, din perspectiva unui observator obiectiv, echidistant și rezonabil, controverse sau dispute dacă această evaluare o desfășoară cineva din semenii candidaților pentru ocuparea profesiei de notar. De altfel, în cadrul ședinței din 08 august 2024 în care s-a dispus anularea parțială a rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar, membrul Comisiei de Licențiere, Bloșenco Andrei (notar), a fost absent. În acest context, art. 132 din Codul administrativ prescrie că, prin emiterea unui act administrativ individual se înţelege atât emiterea lui de către prim-ministru şi autorităţile publice cu conducere unipersonală, cât şi adoptarea lui de către Guvern şi autorităţile publice cu conducere colegială. Conducerea colegială a unei autorităţi publice adoptă decizii prin vot.

Să nu se neglijeze faptul că Comisiile de Licențiere și Contestație activează sub egida Ministerului Justiției, ultima formează componența acestora și ține lucrările de secretariat ale ambelor. Admiterea ipotetică a tezei precum că o comisie este defavorizată în detrimentul alteia nu-și găsește nici o justificare logico-juridică.

Comisia de Licențiere și Comisia de Contestație la soluționarea chestiunilor ce le revin conform competențelor emit decizii cu caracter obligatoriu *erga omnes*. La rândul lor, deciziile emise exprimă o manifestare de voință care trebuie să se subordoneze unor principii fundamentale: principiul legalității (art. 21 din Codul administrativ), bunei-credințe (art. 24 din Codul administrativ), proporționalității (art. 29 din Codul administrativ), securității raporturilor juridice (art. 30 din Codul administrativ). Mai mult, deciziile trebuie să fie motivate, iar atunci când cadrul normativ aplicabil conferă o marjă de discreție atunci trebuie să se țină cont ca acel drept discreționar să fie exercitat elocvent (art. 137 din Codul administrativ). Dispoziția art. 53 alin. (1) și (2) din Codul administrativ prevede că, competenţa reprezintă totalitatea atribuţiilor acordate autorităţilor publice sau persoanelor din cadrul acestora prin lege sau alte acte normative. Competenţa se stabileşte la momentul iniţierii procedurii administrative.

În segmentul dat, instanța va evidenția că, legalitatea, oportunitatea, discreția reprezintă dimensiuni juridice distincte ale actelor administrative care nu urmează a fi confundate. O asemenea concluzie nu rezidă direct din Codul administrativ, care nu definește în general

noțiunea de oportunitate sau dreptul discreționar, însă se deduce dintr-o analiză multiaspectuală a legislației conexe și doctrinei juridice.

Legalitatea unui act administrativ poate fi verificată prin raportare la următoarele condiții generale: conformitatea cu dispozițiile constituționale, cu legile adoptate de Parlament şi cu toate actele normative cu forță juridică superioară; competența emitentului; forma şi procedura prevăzută de lege. Principiul legalității evocă acea calitate a actului administrativ de a corespunde legii în accepțiunea *lato sensu*, atât din punct de vedere al categoriilor de acte normative incluse în sintagma lege, cât și din punct de vedere al prescripțiilor legii în ceea ce privește forma, fondul și limitele competenței organului care emite actul administrativ.

Prin *oportunitate* înțelegem realizarea sarcinilor și atribuțiilor legale în termen optim, cu cheltuieli minime de resurse materiale și spirituale, dar cu eficiența cât mai mare, precum și alegerea celor mai potrivite mijloace pentru realizarea scopului legii. Oportunitatea vizează: momentul în care se adoptă actul administrativ (actualitatea), locul şi condiţiile concrete în care urmează să se aplice un act administrativ, conformitatea cu scopul legii, mijloacele, durata, calitatea vieţii şi interesul public.

Dreptul de apreciere sau *puterea discreţionară* reprezintă acea marjă de libertate lăsată la libera apreciere a unei autorităţi astfel ca, în vederea atingerii scopului indicat de legiuitor, să poată recurge la orice mijloc de acţiune în limitele competenţei sale. Dincolo de aceste limite, autoritatea respectivă va acţiona cu exces de putere ce poate fi cenzurat în instanţa de judecată.

Chestiunea oportunităţii actelor administrative este strâns legată de dreptul de apreciere (puterea discreţionară) al organelor administraţiei de stat care reprezintă o facultate recunoscută de lege a acestor subiecţi de drept în alegerea soluţiilor celor mai adecvate pentru aplicarea eficientă a legii.

Legislatorul național prin dispoziția art. 225 alin. (1) din Codul administrativ, a exceptat expres de la controlul judecătoresc, segmentul de oportunitate a actului administrativ, totodată a limitat competențele instanței în verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar la următoarele elemente: luarea în considerare a tuturor faptelor relevante; respectarea limitelor legale ale dreptului discreţionar; exercitarea dreptului discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Atât instanța de judecată cât și autoritățile publice implicate în procesul judiciar nu pot desconsidera exigențele și principiile evocate mai sus, or, dacă instanța de judecată nu poate admite ingerințe în activitatea Comisiei de Licențiere și Comisiei de Contestație, depășind limitele de control stabilite de lege, aceleași rigori sunt aplicabile pe verticală și în raport cu Comisia de Licențiere și Comisia de Contestație, în caz contrar acestea ar activa *ultra vires*.

Pentru a identifica natura jurisdicțională a Comisiilor disputate și a stabili ”liniile roșii” peste care nu poate păși instanța de judecată, se impune clarificarea următoarelor aspecte cruciale:

Prin ”instanță” art. 6 § 1 nu înțelege neapărat o instanță de tip clasic, integrată în structurile judiciare ordinare ale unei țări. Există posibilitatea ca instanța să fi fost instituită pentru a aborda chestiuni care țin de un anumit domeniu, pe care este posibil să le dezbată în mod adecvat în

afara sistemului judiciar obișnuit. Ceea ce contează pentru a asigura respectarea art. 6 § 1 sunt garanțiile, atât cele de fond, cât și cele procedurale, puse în aplicare *(Rolf Gustafson împotriva Suediei).* Astfel, un organism responsabil să soluționeze un număr restrâns de litigii specifice poate fi considerat ”instanță”, cu condiția să asigure garanțiile impuse *(Lithgow și alții împotriva Regatului Unit*). Un cumul de atribuții (de natură administrativă, reglementară, contencioasă, consultativă sau disciplinară) nu poate în sine priva o instituție de calitatea de ”instanță” *(H. împotriva Belgiei).* Este inerentă în însăși noțiunea de ”instanță” capacitatea de a lua o decizie cu caracter obligatoriu, care nu poate fi modificată de o autoritate nejudiciară în detrimentul unei părți *(Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos)*.

Singurul care se califică pentru denumirea ”instanță” în sensul art. 6 § 1 este un organism care beneficiază de jurisdicție deplină *(Beaumartin împotriva Franței)*. Astfel, art. 6 § 1 impune instanțelor judecătorești un control judiciar efectiv *(Obermeier împotriva Austriei)*. Exercitarea deplinei jurisdicții de către o instanță presupune să nu renunțe la niciuna din componentele funcției de a judeca *(Chevrol împotriva Franței).*

O ”instanță” trebuie să îndeplinească, de asemenea, o serie de alte condiții independența, în special în raport cu puterea executivă, imparțialitatea, durata mandatului membrilor, garanțiile oferite de procedură - multe dintre ele apar chiar în textul art. 6 § 1 *(Le Compte, Van Leuven și De Meyere împotriva Belgiei; Cipru împotriva Turciei)*. Într-adevăr, atât independența, cât și imparțialitatea reprezintă elemente esențiale constitutive ale noțiunii de ”instanță”.

Art. 6 § 1 impune în principiu un remediu efectiv în cadrul căruia instanța să aibă competența de a analiza toate problemele de fapt și de drept pertinente pentru litigiul asupra căruia este sesizată *(Terra Woningen B.V. împotriva Țărilor de Jos; Sigma Radio Television Ltd împotriva Ciprului).* Aceasta implică în special că judecătorul trebuie să aibă competența să analizeze punct cu punct asupra fiecăruia din capetele de cerere ale reclamantului pe fond, fără a refuza să examineze pe vreunul din ele, și să ofere motive clare pentru respingerea lor. *(Bryan împotriva Regatului Unit).*

Jurisprudența a stabilit criterii pentru a evalua dacă se realizează controlul ”jurisdicției depline” în sensul Convenției *(Sigma Radio Television Ltd împotriva Ciprului).* Astfel, pentru a evalua dacă organul jurisdicțional exercită un control suficient, trebuie luate în considerare următoarele trei criterii combinate:

- Obiectul deciziei criticate: dacă decizia administrativă se pronunță asupra unei simple chestiuni de fapt, controlul judecătorului va fi mai extins doar dacă este vorba despre un domeniu specializat, care necesită competențe tehnice specifice; sistemele existente în Europa limitează, în general, competența judecătorului în materie de control al faptelor, dar nu-l împiedică să anuleze decizia din diverse motive. Acest fapt nu este pus la îndoială de jurisprudență.

- Metoda folosită pentru a ajunge la această decizie: care au fost garanțiile procedurale prezentate în fața autorității administrative contestate. Dacă reclamantul a dispus deja, în stadiul administrativ prealabil, de garanții procedurale care să îndeplinească seria cerințelor art. 6, se poate justifica controlul jurisdicțional ulterior invocat (Bryan împotriva Regatului Unit)

- Conținutul litigiului, inclusiv mijloacele de apel, atât cele dorite, cât și cele reale. Hotărârea trebuie să permită examinarea punct cu punct a fiecăreia din solicitările reclamantului pe fond, fără a le respinge pe vreuna din ele, și să ofere motive clare pentru respingerea lor. În ceea ce privește faptele, judecătorul trebuie să le reexamineze pe cele care sunt principale în recursul reclamantului. Astfel, dacă reclamantul ridică numai problema mijloacelor procedurale, nu poate reproșa în continuare judecătorului că nu s-a pronunțat asupra faptelor *(Potocka și alții împotriva Poloniei).*

În cazul în care faptele au fost stabilite de administrație în cadrul unei proceduri cvasijudiciare care respectă câteva din cerințele art. 6 § 1, dacă nu există nicio contestație cu privire la materialitatea faptelor astfel stabilite, nici cu privire la deducțiile emise din aceste fapte de către administrație, iar judecătorul a tratat punct cu punct toate celelalte mijloace ale justițiabilului, controlul exercitat de instanța de judecată este considerat ca având o întindere suficientă în raport cu art. 6 § 1 *(Bryan împotriva Regatului-Unit).*

O instanță administrativă care nu poate examina decât dacă autoritățile administrative s-au folosit de puterea lor discreționară într-un mod compatibil cu obiectul și scopul legii nu poată fi considerată va având o jurisdicție deplină *(Obermeier împotriva Austriei).*

Instanța de judecată va reitera că Comisia de Licențiere și Comisia de Contestație sunt organe distincte, fiecare având atribuții specifice în cadrul procedurii de evaluare și contestare.

În concret, Comisia de Licențiere a avut competența de organizare, desfășurare și evaluare a examenului pentru accederea în profesia de notar, adoptând hotărâri privind admiterea sau respingerea candidaților, conform pct. 52, iar Comisia de Contestație, a fost însărcinată cu reexaminarea lucrărilor și soluționarea contestațiilor formulate de candidați, având competența de a modifica notele acordate de Comisia de Licențiere, fără a le putea micșora, conform pct. 73 din Regulament.

La acest capitol, instanța observă că, Regulamentul limitează dreptul Comisiei de Contestație de a micșora notele acordate de Comisia de Licențiere nu și dreptul de a le majora sau chiar menține. Comisia de Contestaţie analizează contestaţiile depuse şi reexaminează lucrările la proba scrisă şi răspunsurile la proba verbală, conform aceloraşi reguli privind procedura de evaluare a rezultatelor examenului. (pct. 72) Orice modificare a notei urmează a fi justificată și expusă în decizia motivată a Comisiei de Contestație.

Instanța de judecată analizând decizia Comisiei de Contestație nr. 2 din 17 iulie 2024 privind soluționarea contestației asupra rezultatului probei scrise și verbale din cadrul examenului de calificare în profesia de notar a candidatului Chește Sergiu, precum și hotărârea Comisiei de Contestație nr. 1 din 17 iulie 2024 privind rezultatele examinării contestațiilor, desprinde o justificare a modificării notelor obținute de Chește Sergiu, utilizând același arsenal de evaluare a rezultatelor examenului. Nu poate fi neglijat procesul-verbal al ședinței Comisiei de Contestație din 17 iulie 2024 care constituie corp comun cu decizia și hotărârea nominalizate anterior, în conținutul căruia sunt relevate etapele de reevaluare a probei scrise și verbale. Art. 117 din Codul administrativ reglementează, modul de îndeplinire a cerinţelor legale privind cvorumul şi majoritatea necesară emiterii unui act administrativ individual de către organele

colegiale se consemnează în procesul-verbal al şedinţei de către persoana care prezidează şedinţa sau de altă persoană competentă potrivit legii. Opiniile minoritare se consemnează separat.

La această etapă, instanța atestă că, Comisia de Contestație nu a uzat de dreptul său consacrat la pct. 75 din Regulament - în cazul în care se contestă procedura de organizare şi desfăşurare a examenului și această contestație este considerată întemeiată de către Comisia de Contestație, aceasta, după soluţionarea contestaţiilor, sesizează Comisia de Licenţiere, în vederea examinării posibilităţii anulării rezultatelor examenului.

Sintetizând cele menționate anterior, instanța ajunge la concluzia că hotărârile/deciziile Comisiei de Contestație, adoptate în urma reexaminării prevalează în ceea ce privește aspectele contestate, constituind ”ultima instanță administrativă” de verificare a corectitudinii evaluării candidaților în profesia de notar conform pct. 76 din Regulament. Anterior, instanța a subliniat că există o linie de demarcație funcțională între Comisia de Licențiere și Comisia de Contestație, totodată ultimele nu pot intra în sfera de activitate a celeilalte, sfidând cadrul normativ.

Cu certitudine, reexaminarea lucrărilor la proba scrisă și răspunsurilor la proba verbală nu reprezintă o ingerință a Comisiei de Contestație în activitatea Comisiei de Licențiere, din moment ce abilitatea respectivă a fost oferită expres și franc de către Ministerul Justiției, în calitatea sa de autor al pct. 72 din Regulament, o teză contrară ar reduce la absurd și ar goli de substanță instituția juridică a contestațiilor depuse pe marginea evaluării examenelor în profesia de notar, mai mult Comisia de Contestație ar deveni un organ iluzoriu și ineficient, poate chiar de decor.

Deci, Comisia de Contestație are competența de a modifica notele acordate de Comisia de Licențiere, ceea ce denotă că deciziile ultimei nu sunt intangibile sau superioare. În procedura administrativă, este esențial ca orice decizie să poată fi contestată și reexaminată. Comisia de Contestație în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului ar putea fi catalogată ca o instanță administrativă *sui generis* cu atribuții specifice.

Instanța reține că reexaminarea unei poziții de către o altă autoritate abilitată în acest sens de norme juridice, nu degajă o superioritate ierarhică ci o cooperare și conlucrare coagulată a unor piese indisolubil legate pe plan funcțional, or, Comisiile de Licențiere și Contestație activează din numele întregii structuri notariale, întregului sistem de notariat și nicidecum în mod izolat, unilateral și egocentric. Pozițiile Comisiilor date exprimă în fapt poziția organismului notarial național, Comisiile nu sunt în poziție antagonistă și nu pot fi ca atare.

Se va accentua faptul că obiectul de analiză a Comisiei de Contestație îl reprezintă evaluarea probelor scrise și verbale ale candidaților în profesia de notar și nicidecum conduita Comisiei de Licențiere.

În continuare instanța de judecată va analiza și se va expune asupra faptului dacă Comisia de Licențiere este obligată să accepte constatările și deciziile Comisiei de Contestație.

Instanța constată că, potrivit Regulamentului, Comisia de Contestație nu are competența de a anula sau modifica direct deciziile Comisiei de Licențiere. Conform pct. 76^1 din Regulament, prevede că nota finală a candidaților, după soluționarea contestațiilor, reprezintă media aritmetică dintre nota acordată de Comisia de Licențiere și nota acordată de Comisia de

Contestație. Astfel, Comisia de Contestație nu anulează sau modifică unilateral, abuziv și arbitrar deciziile Comisiei de Licențiere, ci contribuie la stabilirea unei note finale echitabile și rezonabile, printr-un proces de mediere între evaluarea inițială și reevaluarea efectuată de Comisia de Contestație.

Prin urmare, Comisia de Licențiere este obligată să accepte constatările și evaluările Comisiei de Contestație în sensul recalculării notelor finale ale candidaților, dar deciziile Comisiei de Licențiere nu sunt anulate sau modificate direct de Comisia de Contestație deoarece rezultatul final este obținut prin combinarea notelor acordate de ambele Comisii, conform Regulamentului.

Mai mult, hotărârile Comisiei de Contestație, adoptate conform pct. 76-77 din Regulament, sunt definitive la nivel administrativ, ceea ce impune Comisia de Licențiere să le execute întocmai, inclusiv prin modificarea rezultatelor examenului și întocmirea unor noi centralizatoare de notare, atunci când este cazul. În lipsa acestei obligații, principiul puterii lucrului decis (art. 140 din Codul administrativ) ar deveni steril.

Din conținutul hotărârii Comisiei de Licențiere nr. 1 din 08 august 2024 privind anularea parțială a rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar desfășurat în perioada 5 iunie – 16 iulie 2024 (cu referire la candidații Cheșcu Sergiu, Dragan Ludmila, Macar Lucia și Marinescu Galina) s-au desprins următoarele concluzii esențiale:

”Omisiunea Comisiei de Contestație de a motiva și justifica în deciziile proprii emise asupra contestațiilor candidaților Cheșcu Sergiu, Drăgan Ludmila, Marinescu Galina și Macar Lucia” prin care au modificat notele acestora la probele scrisă sau verbală, afectează legalitatea eventualei hotărâri de aprobare a tuturor rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar și admiterea în profesia notar a unor candidați a căror evaluare s-a întemeiat pe o operațiune administrativă afectată de vizii de legalitate. Comisia de Licențiere nu a identificat vreo argumentare efectivă a deciziilor Comisiei de Contestație privind majorarea notei cu referire la unii dintre candidații care au depus contestații, majorări care variază în limita unui spectru destul de larg. Prin hotărârile Comisiei de Contestație s-au creat premisele pentru ca unii dintre candidații care au depus contestări să fie admiși în etapa următoare a examenului, urmare a majorării nejustificate și nemotivate a notelor de către Comisia de Contestație sau în situațiile în care aceștia au acces în etapa a doua a examenului în baza hotărârii Comisiei de Licențiere să obțină majorarea notelor la etapa respectivă a examenului și ca urmare, ajunge la concluzia că Comisia de Contestație și-a exercitat atribuțiile într-o manieră arbitrară care generează dubii serioase cu referire la corectitudinea și legalitatea hotărârilor adoptate, fiind astfel admisă încălcarea prevederilor art. 761 din Regulament și prevederilor art. 16 alin. (2) din Codul administrativ, care interzice autorităților publice desfășurarea unei activități administrative arbitrare. Totodată, în contextul celor descrise anterior, Comisia de Licențiere este de opinia că această exercitare necorespunzătoare de către Comisia de Contestație a atribuțiilor, prin prisma efectelor juridice pe care le produce în conformitate cu pct. 76[1] din Regulament, este de natură să afecteze într-o măsură considerabilă rezultatele finale ale examenului pentru calificarea în profesia de notar, pe care Comisia de

Licențiere urmează să le aprobe, contribuind prin aceasta la vicierea gravă a procedurii de organizare și desfășurare a examenului, odată ce procedura de contestație este parte inerentă a întregii proceduri administrative și de care depinde emiterea actului administrativ privind aprobarea rezultatelor finale ale examenului. Drept rezultat al analizei efectuate, Comisia de Licențiere nu a identificat o măsură mai puțin intruzivă decât aceea de anulare parțială a rezultatelor examenului în privința actelor candidați căror Comisia de Contestație le-a majorat, fără justificarea și motivarea cerută la pct. 73 din Regulament, nota obținută la o etapă concretă a examenului de calificare în profesia de notar. În acest context, pentru a ajunge la concluzia privind lipsa unor remedii mai puțin intruzive decât cel menționat anterior, urmează a se reține faptul că Comisia de Licențiere nu are o posibilitate legală de a nu ține cont de hotărârile Comisiei de Contestație, făcând abstracție de majorările notelor decise de aceasta, și la faza actuală, poate doar, din oficiu sau la sesizarea Comisiei de Contestație să decidă asupra anulării integrale/parțiale a rezultatelor examenului, în cazul sesizării unor vicii serioase în procedura de organizare și desfășurare a examenului. Dat fiind faptul că în situația descrisă se află candidații Cheșcu Sergiu, Macar Lucia, Drăgan Ludmila și Marinescu Galina, Comisia de Licențiere va anula în privința acestora rezultatele examenului de calificare în profesia de notar cu ulterioara întocmire a tabelului de totalizare a rezultatelor examenului. La temelia acestei hotărâri privind anularea în parte a rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar, Comisia de Licențiere nu a reținut alegațiile și argumentele Comisiei de Contestație din hotărârea nr. 1 din 30 iulie 2024 emisă pe marginea criticilor invocate în contestația candidatei Macar Lucia. Or, aprecierile făcute de Comisia de Contestație nu pot genera anularea rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar, fiind lipsite de temei".

Se va reliefa faptul că, notele acordate de Comisia de Licențiere și de Comisia de Contestație nu pot fi contestate în instanța de judecată și nu pot face obiectul examinării de către instanța de judecată (pct. 78 din Regulament). Din aceleași raționamente, nici Comisia de Licențiere nu poate să desconsidere și neglijeze notele acordate de Comisia de Contestație.

Cât privește pretinsa lipsă de motivație și justificare a Comisiei de Contestație la majorarea notelor candidatului la profesia de notar Cheșcu Sergiu, instanța este solidară cu poziția legislatorului expusă în prevederile art. 118-120 din Codul administrativ și din această perspectivă nu poate fi de acord cu poziția Comisiei de Licențiere care consideră că decizia nr. 2 din 17 iulie 2024 și hotărârea nr. 1 din 17 iulie 2024 adoptate de Comisia de Contestație nu sunt motivate și justificate, or, rigorile pre citate au fost respectate. Motivarea actului administrativ nu rezidă doar în cantitatea ci și calitatea raționamentelor și concluziilor degajate de emitent, volumul vast al conținutului actului administrativ nu satisface dezideratul respectiv, esențial este ca să se desprindă voința certă a autorului actului administrativ și argumentele plauzibile și probate care o fundamentează. Motivarea reprezintă un element care nu poate fi cuantificat deoarece nu poate o exista o linie imaginară de delimitare a unor acte administrative motivate și nemotivate în lumina unor algoritmi prestabiliți, în fapt, motivarea reprezintă un produs al unui subiect de drept (persoană fizică sau juridică) care prin definiție este la fel subiectiv. Persoanele

își exprimă punctul de vedere într-o formă individuală, uneori laconică, însă pe deplin motivată și justificată.

Din aceste considerente, instanța de judecată este chemată să analizeze prin optica unui observator echidistant partea motivată a actelor administrative individuale deferite controlului judecătoresc, în caz contrar, se va ajunge la cercul vicios când Comisia de Contestație va considera ca neargumentată, nemotivată și nejustificată decizia Comisiei de Licențiere, și viceversa. Nu se poate face abstracție de la faptul că *per se* notarea examenelor constituie un proces impregnat pe alocuri cu o doză admisibilă de subiectivism, factorul uman este iminent și nu poate fi exclus. Aici vom excepta cazurile unor **”notări nerezonabile”**.

”Standardul rezonabilității” a fost abordată în hotărârea din 03 iulie 2018 a Curții Constituționale cu prilejul examinării excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea cu privire la avocatură, raționamente aplicabile *mutatis mutandis* speței deduse judecății (caracterul liberal și de autoguvernare a profesiei de notar, similitudinea procedurilor de accedere în profesie). În esență, această hotărâre a Curții Constituționale a instituit o serie de reguli care urmează a fi respectate de organele de licențiere în profesiile juridice, Comisia de Licențiere a Activității Notariale nefiind o excepție.

Curtea Constituțională a subliniat că Uniunea Avocaților trebuie să-și exercite mandatul, prin structurile sale, de o manieră care să consolideze percepția publică potrivit căreia în profesia de avocați sunt admise doar persoanele care întrunesc standardele menționate mai sus, în mod nediscriminatoriu. Prin urmare, o față a monedei este reprezentată de principiul autoguvernării acestei profesii, iar cealaltă față de existența unor proceduri corecte, care nu subminează în mod nerezonabil încrederea publică în profesia de avocat.

În același timp, dacă există persoane bine-pregătite în materie de drept care doresc să fie avocați, iar acestea nu trec examenul prevăzut de lege din cauza unor proceduri defectuoase, poate fi afectată încrederea generală în profesia de avocat. Mai mult, nu este în joc doar interesul public al încrederii în profesia de avocat, ci și principiul autonomiei persoanelor care doresc să profeseze avocatura. Curtea deduce acest principiu din interpretarea coroborată a art. 1 alin. (3), care prevede că demnitatea omului reprezintă o valoare supremă în Republica Moldova, cu articolul 43 din Constituție. Așa cum a menționat lordul Denning în *Pett v. Greyhound Racing Assn., Ltd.*, [1968] 2 All E.R. 545 (C.A. Civ. Div.), decizia de a suspenda o persoană sau de a nu-i reînnoi licența de a practica o profesie ”privește reputația sau chiar existența acesteia” (p. 549). Iată de ce un fost Președinte al Curții Supreme a Canadei, judecătorul Dickson, a afirmat în *Kane v. Board of Governors of the University of British Columbia*, [1980] 1 S.C.R. 1105, că ”este necesar un standard înalt de justiție atunci când este în discuție dreptul unei persoane de a-și continua exercitarea profesiei”.

Curtea observă că doar avocații stagiari pot susține examenul de calificare în fața Comisiei de Licențiere a Profesiei de Avocat, așa cum prevede articolul 20 alin. (1) din Legea cu privire la avocatură. Dacă un avocat stagiar este examinat în mod incorect și, din acest motiv, nu susține examenul de intrare în profesie, reputația sa este afectată în mod inevitabil. Din acest motiv, metodele de examinare nu trebuie să fie unele arbitrare.

În măsura în care sunt ridicate probleme ce țin de drepturile fundamentale ale persoanei, pretins a fi încălcate prin adoptarea hotărârilor de către Comisia de Licențiere, instanțele de contencios administrativ trebuie să efectueze un control care să asigure protecția efectivă a acestor drepturi, în conformitate cu Constituția, cu jurisprudența Curții Constituționale, cu Convenția Europeană și cu jurisprudența Curții Europene. În schimb, dacă sunt ridicate probleme teoretice privind baremul stabilit și punctajul acordat de către Comisia de Licențiere, instanțele de contencios administrativ nu trebuie să-și substituie viziunea lor cu cea a Comisiei de Licențiere, ci să verifice doar dacă hotărârea Comisiei este una rezonabilă. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene (a se vedea, de exemplu, hotărârea *Van Marle și alții v. Olanda [MC]*, 26 iunie 1986, § 36, sau decizia *San Juan v. Franța*, 28 februarie 2002), evaluarea cunoștințelor și a experienței de calificare într-o anumită profesie constituie apanajul școlilor sau al universităților, nu al instanțelor de judecată. **Totuși, acest fapt nu împiedică verificarea respectării standardului rezonabilității de către instanțele de judecată.**

Astfel, Curtea menționează că standardul rezonabilității presupune, din această perspectivă, ca instanța de contencios administrativ să verifice dacă motivarea punctajului de către Comisie sprijină, în întregul ei, hotărârea adoptată. Cu alte cuvinte, instanțele de contencios administrativ trebuie să manifeste deferență față de decizia Comisiei de Licențiere. Ele nu trebuie să se angajeze *de novo* într-o altă motivare, într-o motivare proprie. Ele nu trebuie să se substituie Comisiei de Licențiere. Reclamanții trebuie să demonstreze că hotărârea Comisiei de Licențiere este nerezonabilă, i.e. că aceasta nu este sprijinită de niciun motiv care ar putea reprezenta, în vreun fel, o dovadă a rezultatului. O hotărâre a Comisiei de Licențiere ar fi nerezonabilă dacă ar fi irațională în mod vădit sau dacă ar fi contrară motivelor care stau la baza ei. O hotărâre a Comisiei de Licențiere ar fi nerezonabilă pentru că ar fi atât de eronată, încât manifestarea deferenței de către instanțele de contencios administrativ nu ar putea justifica menținerea ei. Hotărârea Comisiei de Licențiere ar fi nerezonabilă doar dacă nu ar exista o linie de analiză logică care să conducă instanța de contencios administrativ la concluzia menținerii acelei soluții. Așadar, trebuie analizate motivele ca întreg, nu fiecare motiv particular. Cu alte cuvinte, instanța de contencios administrativ nu trebuie să se bazeze pe o eroare sau pe un element al hotărârii Comisiei care nu afectează hotărârea ca întreg.

Curtea subliniază că prerogativa organizării examenelor de către Uniunea Avocaților constituie o caracteristică a funcției sale de autoorganizare, caracteristică ce nu contravine Constituției. Totuși, această funcție a sa trebuie exercitată prin respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei și prin adoptarea unor hotărâri rezonabile de către Comisia de Licențiere, atunci când se evaluează cunoștințele candidaților la profesia de avocat.

Cu titlu de sinteză, Comisia de Contestație, în privința lui Cheșcu Sergiu, a reținut următoarele: *”urmare a reexaminării lucrării la proba scrisă, potrivit baremului de corectare și notare a constatat notarea necorespunzătoare a lucrării candidatului. În rezultatul reexaminării lucrării în corespundere cu baremul de corectare și notare a decis.... Cu privire la reevaluarea răspunsurilor la proba verbală a candidatului Cheșcu Sergiu, urmare a examinării răspunsurilor la proba verbală, precum și în lipsa unui barem de notare, Comisia de Contestație*

apreciind verificarea cunoştinţelor candidatului din domeniul activităţii notariale, pornind de la scopul probei verbale şi evaluând răspunsurile la întrebările de concretizare, a constatat că Comisia de Licenţiere a activităţii notariale a evaluat şi notat necorespunzător răspunsurile candidatului"

În această ordine de idei, instanța atestă că, decizia/hotărârea Comisiei de Contestație este motivată și cu certitudine nu poate fi considerată nerezonabilă, pe cale de consecință, Comisia de Licențiere era obligată să țină cont de punctajul oferit și să dea curs pct. 76[1] din Regulament.

Art. 1 alin. (1) din Codul administrativ, stabilește că legislația administrativă a reprezentat cadrul juridic principal prin care s-a reglementat activitatea administrativă și controlul judecătoresc asupra acesteia. În aplicarea acestor norme, Comisia de Contestație a fost instituită ca organ cu competențe de reevaluare/reexaminare. Art. 2 alin. (1) din Codul administrativ definește atribuțiile autorităților publice și drepturile participanților în procedura administrativă, stabilind că actele normative subordonate legii, precum Regulamentul, sunt aplicabile în măsura în care nu contravin legii. Art. 7 din Codul administrativ a prevăzut că autoritățile publice acționează în regim de putere publică, iar Comisia de Contestație, fiind instituită printr-un act normativ subordonat legii, a deținut competențe exprese de reexaminare a rezultatelor examenului la proba scrisă și verbală.

În ceea ce privește prestația reclamantului Cheșcu Sergiu, Comisia de Licențiere a avut competența de a evalua răspunsurile acestuia la probele examenului și de a adopta o decizie privind promovarea sau respingerea (nepromovarea) sa. Comisia de Licențiere ar fi putut atribui calificativul "respins" în cazul în care reclamantul nu a obținut nota minimă necesară și a avut obligația de a emite o decizie motivată de nepromovare, care să indice clar motivele respingerii, conform prevederilor regulamentare.

Comisia de Licențiere avea dreptul să anuleze rezultatele examenului doar la sesizarea Comisiei de Contestație și doar dacă s-ar fi contestat procedura de organizare și desfășurare a examenului, acționarea *proprio motu*, nefiind permisă de Regulament, iar în sensul dat, art. 69 alin. (4) din Codul administrativ statuează clar, dacă dintr-o prevedere legală reiese că autoritatea publică poate acţiona doar în baza unei petiţii, atunci autoritatea publică nu poate iniţia nicio procedură administrativă fără o astfel de petiţie.

Regulamentul a prevăzut la pct. 61, că pentru fiecare candidat care nu a promovat examenul, Comisia de Licențiere trebuia să întocmească o decizie motivată de nepromovare, care să indice temeiurile de fapt și de drept pentru respingerea acestuia. Instanța reține că în lipsa unei astfel de decizii, Comisia de Licențiere nu a avut competența de a anula selectiv sau parțial rezultatele examenului doar în ceea ce-l privește pe reclamantul Cheșcu Sergiu, fără respectarea procedurii prevăzute expres de Regulament. Instanța atestă că Regulamentul a stabilit că anularea rezultatelor examenului putea fi dispusă în cazul constatării unor vicii procedurale semnificative, însă nu a prevăzut expres posibilitatea anulării parțiale a examenului pentru un singur candidat, în absența unei decizii motivate de nepromovare. Comisia de Licențiere a avut obligația de a emite o astfel de decizie pentru fiecare candidat respins, sub auspiciile pct. 61 și

pct. 62, iar în lipsa acesteia, anularea parțială a rezultatelor doar pentru reclamant nu a fost justificată prin prisma competențelor sale stabilite de Regulament.

În aceste circumstanțe instanța constată că în cazul reclamantului Cheșcu Sergiu, Comisia de Licențiere a anulat rezultatele examenului, fără a emite o decizie de nepromovare conform prevederilor regulamentare, ceea ce afectează legalitatea acestei măsuri, având în vedere că regulamentul a impus adoptarea unei decizii motivate pentru fiecare candidat respins, ca premisă a oricărei măsuri ulterioare privind rezultatele examenului. Comisia de Licențiere nu era absolvită de obligația aplicării principiilor egalității de tratament și proporționalității în luarea deciziilor privind rezultatele examenului. Comisia de Licențiere nu demonstrează aplicarea unor criterii legale în procesul de anulare a rezultatelor, ceea ce generează o discrepanță în aplicarea măsurilor față de candidații aflați în situații identice. Instanța constată că ingerința Comisiei de Licențiere în privința candidatului exclus din concurs Cheșcu Sergiu este una disproporționată, neexistând o justificare legală privind aplicarea unei astfel de măsuri doar în cazul unui grup restrâns de participanți, în lipsa emiterii unor decizii de nepromovare în modul în care este indicat în Regulament. Orice măsură administrativă trebuie să fie proporțională, ceea ce înseamnă că ingerința trebuie să fie potrivită pentru atingerea scopului urmărit, necesară în raport cu obiectivul urmărit și rezonabilă în raport cu impactul său asupra persoanelor afectate.

Regulamentul nu prevede o procedură care să permită excluderea selectivă a unor candidați, în timp ce alții rămân în concurs în condiții identice. Comisia de Licențiere a adoptat o măsură care produce efecte diferite asupra participanților la concurs, fără ca această diferențiere să fie fundamentată pe un temei legal prevăzut de Regulament.

Excluderea candidatului reclamant Cheșcu Sergiu pe baza unei proceduri neprevăzute de Regulament generează un tratament inegal și afectează predictibilitatea și transparența procesului de examinare. Comisia de Licențiere nu a demonstrat existența unor criterii legale, clare și obiective care să justifice anularea rezultatelor doar pentru unii candidați, ceea ce conduce la aplicarea neuniformă a regulilor stabilite de Regulament.

Aprecierea anulării rezultatelor examenului ca măsură mai puțin intruzivă nu poate fi reținută deoarece pentru Cheșcu Sergiu este cea mai intruzivă ingerință aptă să-i afecteze cariera profesională în mod ireversibil în condițiile în care locurile vacante vor fi ocupate de alți candidați.

Nu în ultimul rând se va consemna că, anularea parțială a rezultatelor examenului de calificare în profesia de notar conform hotărârii Comisiei de Licențiere nr. 1 din 08 august 2024 nu a avut o bază normativă (inexistența unei norme juridice care ar permite o asemenea conduită), iar art. 141 alin. (4) din Codul administrativ reglementează nulitatea actului administrativ individual și nu anularea parțială a rezultatelor examenului. Prin hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 1 din 08 august 2024 nu au fost anulate hotărârea/decizia Comisiei de Contestație din 17 iulie 2024, respectiv se prezumă că acestea sunt în vigoare și generează efecte juridice. Dacă au fost anulate rezultatele examenului de calificare în profesia de notar atunci care este statutul lui Cheșcu Sergiu – candidat nepromovat, candidat respins sau candidat care a eșuat examenul, altminteri se întrevede un vid nesoluționat. În ipoteza în care Regulamentul și Codul

administrativ ofereau mai multe soluții legal posibile (menținerea rezultatelor inițiale oferite de Comisia de Licențiere; transmiterea la o nouă reexaminare în cadrul Comisiei de Contestație; solicitarea motivării suplimentare a hotărârii/deciziei Comisiei de Contestație etc), Comisia de Licențiere nu le-a pus în balanță prin echilibrarea drepturilor concurente.

Instanța reamintește că acțiunea înaintată de Cheșcu Sergiu împotriva Comisiei de Licențiere a vizat anularea integrală a hotărârii nr. 1 din 08 august 2024 și obligarea Comisiei de Licențiere de a emite o hotărâre suplimentară privind aprobarea rezultatelor examenului în privința reclamantului, cu nota finală ”*****” și calificativul ”Admis”.

Instanța constată că admiterea parțială a acțiunii se justifică prin faptul că hotărârea nr. 1 din 08 august 2024 a fost anulată doar în partea referitoare la Cheșcu Sergiu care a sesizat instanța cu respectiva acțiune de contencios administrativ invocând dreptul său subiectiv vătămat, precum și argumentele ce justifică poziția sa în sensul dat, instanța neavând temei să rețină efectul extensiv al acțiunii de contencios administrativ asupra terților.

Instanța mai constată că solicitarea reclamantului de a fi obligată Comisia de Licențiere să emită o hotărâre suplimentară cu nota finală ”*****” și calificativul ”Admis” urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, deoarece în circumstanțele descrise supra, instanța nu poate substitui autoritatea publică în emiterea unui act administrativ, având competența doar de a verifica legalitatea actului contestat și de a dispune anularea acestuia în cazul constatării unor încălcări. Prin anularea parțială a hotărârii, Cheșcu Sergiu este repus în situația anterioară emiterii actului administrativ contestat (art. 228 din Codul administrativ), iar Comisia de Licențiere are obligația să ia în considerare concluziile instanței proiectate în partea motivată a hotărârii judecătorești, în procesul de reexaminare și de emitere a unei noi decizii. Cu privire la încălcarea art. 1 prt. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (dreptul de proprietate), instanța consideră prematură menționarea acestui articol deoarece la această etapă, reclamantul nu poate invoca crearea unei clientele, precum și alte elemente inerente ale dreptului disputat, speranța legitimă fiind una estompată.

În conformitate cu prevederile art. 224-225 din Codul administrativ al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se admite parțial acțiunea deferită judecății.

Se anulează hotărârea Comisiei de Licențiere a Activității Notariale nr. 1 din 08 august 2024 în partea ce îl vizează pe Cheșcu Sergiu.

În rest acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea susceptibilă de atac cu apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Râșcani).

Președintele ședinței
Judecătorul **Gandrabur Marcel**